

ČETRTI DAN OBNOVLJENEGA SOLUNSKEGA PROCESA

MRTVI PRIČAJO

Predvčerajšnjim so brali izpovedbe obtoženih Mehmedbasića, Malobačića in majorja Vulovića, včeraj pa izjavo glavnega obtoženca Apisa. Danes se začne zasliševanje še živih prič

Beograd, 6. junija. Predvčerajšnjim so pred Vrhovnim sodiščem Srbije, v dvorani Ljudskega odbora mesta Beograda, kjer poteka obnovljena obravnava solunskega procesa, prebrali izpovedi dveh obtožencev glede atentata na regenta Aleksandra — Rada Malobabića in Mohameda Mehmedbasića, prostovoljca iz Bosne Poglavitno v njihovih izpovedih, ki sta jih izrekel pred sodiščem pred 36 leti, da sta za ataentat, glede katerega njihovi bremena, zavedla šele na obravnavi. Topniški major Ljubomir Vulović pri zaslišanju v Solunu, ki je trajalo neprekinjeno celih pet dni dopoldne in popoldne, prav tako ni priznal niti enega dejanja, za katerega je bil obtožen, razen dejstva, na podlagi katerih sodišče po nitemer ni moglo sklepati, da je obstajalo neko organizirano delovanje, da se pahne s prestola dinastija Karadjordjevičev.

Včerajšnji dan pa je bil najpomembnejši med branjem stenografskih zapisov, ki trajajo od vsega začetka obnovljene obravnave. Sodnik Urošević je začel brati izpovedi glavnega obtoženca pred solunskim sodiščem Dragutina Dimitrijevića-Apisa, ki se je začel v Solunu 23. aprila, končal pa 4. maja 1917, to je po devetih dneh.

Po stenografskih zapisih, ki jih poslušajo v sodni dvorani in ki nas spominjajo na tiste burne solunske dni, lahko sklepamo, da je bilo zasliševanje obtoženca Dragutina Dimitrijevića-Apisa pravzaprav velik dvoboj med obtožencem in sodiščem, v katerem je Apis likvidiral krive priče drugo za drugo ter ovrgel vse točke obtožnice, ki ga je bremenila.

PRIJELI VAS BOMO, KADAR SE NAM BO ZAHOTELO

Obtoženi Dimitrijević je 1917. leta pred sodiščem v Solunu — kakor se da sklepati iz stenografskih zapisov — zelo hitro ovrgel navedbe obtožnice, ki je organizacijo »Združitev ali smrt« proglasila za tajno in s tem njeno ustanovitve po tedanjih srbski ustavi za nezakonito.

Obtoženi Dimitrijević je pred sodiščem izpovedal, da je o ciljih organizacije obvestil predsednika vlade Pašića in da mu je ta odgovoril: »Vi lahko delate, toda prijeli vas bomo, kadar se nam bo le zahotelo.«

PREPRICLJIV APISOV ZAGOVOR
Stenografski zapiski, ki so jih včeraj prebrali pred Vrhovnim sodiščem Srbije, govore o tem, da obtoženi Dimitrijević noben sodnikovo vprašanje ni zbe-

skim sodiščem. Ta del je prepričljiv in dokumentaren. Zato tudi ni čudno, da se je solunsko sodišče vseh devet dni zasliševanja obtoženca Dimitrijevića obracalo nanj, da bi Apisa kakor koli spravilo v zagato.

PISMO VOJVODE PUTNIKA
Obtoženi Dimitrijević je med krizo Pašičeve vlade pridobil na svojo stran vojvodo Putnika proti prestolonasledniku in Pašiću.

Obtoženec: »Vse.«
Predsednik: »Ali tudi socialistična?«
Obtoženec: »Socialistična ne. Z ujo nisem računal. Z njimi nisem imel nobenih stikov in zato je bila vsa stvar do krona lojalnega značaja. Posledica vsega tega je bila trojna koalicijska, ki je bila potem v volitve. Med vojno se je pokazalo, kako daleč sem bil od tega, da bi vojska prevzela oblast. Lahko bi rekeli, da sem Davidovića, Draškovića, Vojvo Veljkovića in Ribarja malone prisilil, da so vstopili v Pašičevo vlado ter tako v tistih težavnih dnevih pomagali Pašiću in kroni.«

Med odmorom obnovljajo priče in svojci danes mrtvih obtožencev spomine na dogodke pred 36 leti

galo. Odločno je zavračal vse obtožbe, da bi bil nameraval z vojsko prevzeti oblast v Makedoniji in nagnati civilno oblast, ali popeljati čete beogradske divizije na dvor ter prisiliti kralja Petra, da bi se odpovedal prestolu v korist prestolonaslednika Aleksandra, da bi letemu vsilil svoje ministre, takratnega ministra Stojana Protića in Dušana Stanovčića pa ubil.

Ta del zaslišanja sodi med najvažnejša v Apisovih izpovedih pred solun-

sko sodišče, v trenutku, ko je obtoženi Dimitrijević govoril o tem, kako je prišlo do te beleške, njene vsebine ni dovolilo prebrati. Vsebinsko so prebrali šele pozneje.

SPORAZUM MED VOJVODO IN POLITIKI
Predsednik: »Kakšen je bil končni uspeh vašega sporazumevanja z vojvodo in politikmi?«
Obtoženec: »Končni uspeh mojega sporazumevanja z vojvodo in politikmi (opomba uredništva: mislil je na Ljubo Davidovića in Draškovića) je bil, da so opozicijske stranke sklenile sprejeti vlado.«
Predsednik: »Ali vse opozicijske stranke?«

APIS NI NICESAR VEDELO ATENTATU NA ALEKSANDRA

V zvezi z atentatom na prestolonaslednika 29. avgusta je Apis izjavil, da o tem nicesar ne ve. Kraj, označen kot kraj atentata, je na železniškem prebodu. Po naročilu zaveznikov naj bi stala tam dva starjša, da bi preprečila trčenje vlakov. Okrog otoka je neprestano pokalo. Streljali so zlasti zavazniški oficirji in vojaki. Zato so na kraju atentata postavili stražo. Apis pa ne ve, ali je bila na dan dozdevnega atentata na mestu.

OBTOŽENCI NISO DOBILI OBTOŽNICE

Predsednik sodišča je vprašal obtoženca Dimitrijevića, zakaj se je organizacija »Združitev ali smrt« imenovala »Crna roka«. Apis je odgovoril, da ji je to ime najbrž dala ulica, ker je emblematična na zastavi organizacije črna. Naloge je Apis odločno zahteval, naj pride v zapisnik, da noben obtoženec ni dobil obtožnice in da niti obtožencem, niti njihovim zagovornikom niso dovolili pregledati spise.

Z branjem izpovedi obtoženca Dimitrijevića pred solunskim sodiščem je bilo danes končano branje izpovedi že mrtvih obtožencev.

Danes ob 7 se bo obravnava nadaljevala z zaslišanjem prič, ki so pričale tudi na procesu pred 36 leti.

Odprta je japonska razstava v Moderni galeriji

Ljubljana, 5. junija. — Danes ob šestih popoldne je bila v malih dvoranah Moderne galerije, vhod s Prešernove ceste, odprta razstava japonskih barvnih lesorezov slikarja Tošusaja Sarakuja. Navzoče goste, med katerimi je

Danes zbor mladinskih brigad

Ze dalje časa se ljubljanski brigadirji pripravljajo na svoj praznik »Dan ljubljanskih mladinskih delovnih brigad«. Danes se bodo zbrali na Trgu revolucije vsi, ki so sodelovali pri ljubljanskih mladinskih delovnih brigadah.

Ob 17. uri se bodo zbrali na Trgu revolucije, kjer bo najprej komandant štaba podal raport, nakar bosta govorila Janko Rudolf in Tine Remškar. Mladinci, ki so pet ali večkrat sodelovali pri raznih mladinskih akcijah, bodo dobili spominke značke.

Ljubljancani, udeležite se tega praznika mladine! Dajmo mladini priznanje in spodbudo za nesebično delo. Pozdravimo brigadirje, ki so mnogo pripomogli, da so zrasle nekatere naše velike stvaritve, kot mladinske proge, cesta Bratstva in enotnosti in drugo.

PLAČE V SLOVENIJA PROJEKTU

Kakor smo navedli v našem listu dne 8. junija t. l. pod naslovom »Ljubljana v številkah«, so povprečne plače v prvem tromesečju tega leta bile v »Slovenija-projektu« 26.990 din, ali poedinca. Poleg leta tam navede tega vzroka, da je namreč do takih plač prišlo zaradi pretežne večine vsi tako kvalificiranega in strokovnega kadra, zaradi potovanja in dnevnice smo od imenovanega podjetja prejeli tudi pojasnilo, da so bile v prej omenjenem obdobju vključena tudi izplačila za 62 iznajdbenev odpuščanih in lan skleno letu Upoštevajoč to dejstvo je bilo realno povprečje izplačanih prejemkov v prvem tromesečju le 15.450 in ne 26.990 din, kakor izkazuje ovi denca.

bil tudi sekretar Izvršnega sveta LRS Zoran Polič, je v imenu Galerijskega sveta pozdravil akademski slikar Božidar Jakac, nakar je orisal Sarakuja in njegovo umetnost prof. Zorana Kržišnika. Po njegovem govoru je Božidar Jakac proglasil razstavo za odprto.

Tošusaj Saraku je živel v 18. stoletju ter je bil po poklicu igralec. Razstavljena dela kažejo razne igralske like iz njegovega časa.

Zdravstvena zaščita za vse in prosta izbira zdravnikov

Zaključki plenuma zdravniških društev Jugoslavije

Beograd, 5. junija. Danes se je sestel plenum Zveze zdravniških društev Jugoslavije, na katerem so razpravljali o predlogih za organizacijo zdravstvene službe.

Zdravniki so se izrazili za načelo, da naj uživajo socialno zaščito vsi državljani brez izjeme in za vse bolezni. To načelo bo mogoče uresničiti postopno in s pomočjo s samsostojnim finanširanjem je plenum ugotovil, da so zdravstvene ustanove preobremenjene z uprav-

nimi posli, kar neugodno vpliva na strokovno delo zdravnikov. Poudarjeno je bilo, da dosedanja načina nagajevanja zlasti za mlajše zdravnike ni bil primeren. Zato ga je treba dobro proučiti in se posvetovati z zdravstvenimi delavci. Ljudski odbori naj bi plačevali zdravnike tudi več, kakor določajo sedanji predpisi, če so njihovi delovni pogoji posebno težki.

Plenum se je izrazil za načelo proste izbire zdravnikov, ki bo olajšala strokovno izpopolnjevanje zdravnikov. Zato je potrebno zadostno število zdravnikov, ki morajo biti pravilno razmeščeni. Zato plenum sodi, da je treba sklepati o tem šele po posvetovanju z zdravniškimi društvi in sindikatom zdravstvenih delavcev.

Za novega predsednika Zveze zdravniških društev Jugoslavije je bil izvoljen prof. dr. Boško Niketić, za generalnega tajnika pa dr. Cedomir Plavšić.

Kmetijski okvirni načrt

Na posvetovanju ekonomistov v Novem Sadu sta se o njem izoblikovali dve stališči

Novi Sad, 5. junija. Danes se je pričelo v Novem Sadu posvetovanje društva ekonomistov FLERJ na katerem sodeluje 220 gospodarstvenih strokovnjakov iz vs. države Razpravljati so pričeli o osnutku okvirnega načrta za pospeševanje kmetijstva.

tem, da iz njega ni razvidno, ali se bodo proizvodni stroški povečali ali zmanjšali.

Posvetovanje se nadaljuje.

Občni zbor Slovenske Maticе

Ljubljana, 5. junija. Po treh letih se je spet sestel občni zbor SM. O delu sta poročala predsednik dr. Anton Melik ter tajnik France Dobrovoljč. Z dotacijo 5.000.000 din, bo Matica poskušala osamosvojitivo svojo založniško dejavnost. Poleg znanstvenih publikacij je sprejela v svoj program prevode najpomembnejših avtorjev iz svetovne književnosti. Začela bo tudi s serijsko izdajo klasičkov filozofije. Predvojna široka mreža članov se je decela zrušila, in odbor se bo moral boriti za pritegnitev novih, ter po možnosti navezati tesnejše stike z zamejskimi Slovenci.

Izvoljen je bil 14-članski odbor. Vodstvo odbora je ostalo isto kot doslej. Predsednik dr. Melik, podpredsednik F. Koblar in F. Bevč, tajnik pa F. Dobrovoljč.

Enajsti abonmajski koncert Slovenske filharmonije

Simfonični orkester Slovenske filharmonije je igral sinoči (5. junija) za abonma predzadnji abonmajski simfonični koncert v tej sezoni. Dirigiral je Samo Hubad, solist je bil fagotist Ivan Turšič, profesor Glasbene akademije v Beogradu.

Uvodna in obenem glavna točka sporeda je bila Osma simfonija Blaže Arnič, ki ima naslov »Na domači grudi«. Ta simfonija je doživela na tem koncertu svojo prazvedbo. Kakor posameznim stavkom svojega violinskega koncerta, ki ga je nedavno prvi izvajal Karlo Rupel, je dal Arnič tudi stavkom te simfonije naslove, v katerih je zajet njen psihološki program: Prebujenje Mati, Utrpi, Na domači grudi. 5. tem je poslušalcu močno približana vsebina tega obsežnega simfoničnega dela, o katerem bomo še spregovorili.

Fagotist prof. Ivan Turšič je z izvedbo solističnega parta v koncertu za fagot in orkester hrvaškega skladatelja Bruna Bjelinskega znova opra-

Pisma uredništva

Podjetje, ki ne sodi v središče mesta

Tovariš urednik! Nihče ne more zanikati uspehov, ki jih je doseglo celjsko kovinsko podjetje, predussem v zadnjih štirih letih. To je potrdil tudi letošnji spomladanski Zagrebški velesejem, kjer so izdelki tega podjetja vzbudili veliko zanimanje.

Razen drugih toplotnih naprav podjetje danes proizvaja tudi klimatske naprave, ventilatorje in kaloriferje lastne konstrukcije z zmogljivostjo 5,263 do 109,618 kalorij. Izdelki so zelo poceni in ni čudno, če je v ostalih republikah po teh proizvodih tako povpraševanje. Dnevno dobiva podjetje nova naročila, vendar zaradi premajhne zmogljivosti obrata ne bo moglo izpolniti vseh naročil. Pri vsem tem se mnogi vprašujejo, zakaj so celjski izdelki tako poceni. Ne vedo namreč, da je to podjetje neindustrijsko s sorazmerno nizko akumulacijo. Torej ima možnost na račun nizke akumulacije »uspešno« konkurirati zagrebškemu »Ventilatorju«.

Spričo uspehov in težnje, da podjetje razširi svoj življenjski prostor, ne more mimo dejstva, da to podjetje ne sodi več v center mesta. Prillično zgradbo obdajajo od vseh strani visoke stanovanjske hiše. V neposredni bližini je tudi poslopje Ekonomske srednje šole, Kajuhov dom mladine in II. gimnazija. Mnoga dela, ki jih delavci ne morejo opraviti v mali zgradbi, opravljajo na prostem. Pred nedavnim so v tem podjetju izdelovali tudi serijo stoosedesetih vagončkov za velenjski rudnik. Zračni kompresorji za kavičenje so delali toliko trudi, da je to bilo skoraj nemogoče. Tudi sedaj ni nič boljše, ko so ta dela že gotova. Tam, kjer je kovačnica, vedno udarjajo kladiva. Brez tega ne gre. Velika nevarnost obstoji tudi zaradi morebitne eksplozije velikih količin kisika in acetilena. Ko je

nekoč eksplodirala naprava za acetilen, jo je poginilo skozi streho obrata. Ker je padla na zemljo v neposredni bližini obrata k sreči ni bilo človeških žrtev. Vsak dan je v podjetju blizu 3200 atmosfer kisika in blizu 400 kubnih metrov acetilena, ki je nezaščiten. Spominimo se samo primera v mariborski Tovarni avtomobilov ali »Metalni«, ko je eksplodirala ena sama jeklenka kisika in povzročila ogromno škodo. Kaj šele bi bilo, če bi do take katastrofe prišlo sredi stanovanjskih zgradb? Se več! Ni dolgo tega, ko so pred obratom na prostem preizkušali nek parni kotel. Varnostni ventil ni deloval in kmalu je začela para »napihovati« kotel. Direktor je začel nato od daleč streljati v kotel in tako preprečil eksplozijo.

Dokazi o kaljenju miru, motenju pouka in velika nevarnost za tamošnjo okolico dovolj zgovorno govorijo, da bo treba prej ko slej tukaj nekaj ukreniti.

F. Krivec

Spet so hoteli nam naprtiti

Tovariš urednik! Ko boste brali spodnje vrstice, si boste gotovo mislili, da sodijo v čas sto let nazaj. Toda ne — dogodilo se je nedavno.

11. maja 1953 so Ložani opazili, da je na pokopališču razbitih 23 nagrobnih spomenikov. Krizi pa so izginili kdo ve kam.

Ljudje, ki pošteno mislijo, so takoj vedeli, da ne gre za kakšno »avanturo komunistov«, kot so prvotno zagnali v pik klerikalci, pač pa za zgolj nečista namena ali pa celo za denar. Kot ni mirovala ljudsko mnenje, tako ni mirovala LM Stari trg. Nje bistro oko je kmalu odkrilo pravega storilca. Prava senzacija pa je šele nastala, ko se je zvedelo, da je to grdo dejanje storil sam loški mežnar Alojz Frenk. Leta je že delj časa brez prave zaposlitve, zato tudi brez denarja. Kmalu za tem se je tudi razvedelo, da je Frenka k temu dejanju nagovoril bivši orožnik Jože Kočevar iz Loža 28, sedaj nakupovalec starega železa za Odpad Rakek.

Frenk izjavlja, da so denar, ki bi ga dobili za križe, namenili za nakup obla, s katerim bi mazali cerkveno uro v Ložu. Osišli denar pa bi ostal njemu kot nagrada za trud, ki ga je imel pri razbijanju križev.

Zdi se nam, kot da bi ponovno poslušali stare zgodbe, kako so pridanci mrtvim kradli dragocenosti. Mislim, da je to edinstven primer usaj na Notranjskem. Kaže, da sta se Frenk in Kočevar postavila na stališče: čemu mrtvim dragocenosti, pa čeprav samo železni križi, ki pa grdo lahko v promet pri Odpadu. Takega mnenja pa niso svojci pokojnih.

Glede takih primerov nam Vatikan zmeraj očita, da je to delo brezvercev komunistov. Mi pa jim damo na to lahko odgovor, da je to laž kot je laž vse, kar nam očitajo. Naši komunisti in naši državljani pa nočejo biti krivi tega, kar store podpravniki Vatikana.

M. C.

Razprava o gmotnem položaju prosvetnih delavcev

Napredovanje in razvrstitev prosvetnih delavcev po njihovem delu

Beograd, 6. junija. Na včerajšnjem sestanku Svetla za prosveto in kulturo je bilo v razpravi na prvem mestu vprašanje gmotnega položaja prosvetnih delavcev. S členom 19. uredbe o zvanjih in plačah v prosvetni in znanstveni službi so prosvetni delavci gmotno in moralno prizadeti. Po tem členu lahko prosvetni delavci dosežejo plačne razrede (supletni in profesorji srednjih šol VII, učitelji pa IX plačni razred) ne s tem, da si pridobijo višjo izobrazbo in napravijo izpite, marveč morajo imeti za to posebne pogoje. To ovira normalno napredovanje. Nenakana uporaba kriterija pri ocenjevanju prosvetnih delavcev, ki jim je treba dati višje plačne razrede, je povzročila vrsto napak. Uslužbenici raznih organov oblasti so prosvetne delavce čisto podcenjevali in razvrščali, ne da bi se posvetovali s Svetom za prosveto in kulturo. So primeri, da zelo dobrih vzgojiteljev niso nagajevali samo zaradi tega ali onega uslužbenca v ljudskem odboru. Sklenjeno je bilo, da se člen 19 uredbe kot krivičen razveljavi.

Ker deluje na vasi mnogo osemletk v katerih so zaposleni supletni in profesorji, je bilo na sestanku sklenjeno, da bodo posebno doklado, določeno po predpisih samo za učitelje, prejimali tudi supletni in profesorji na osemletkah. Tako bodo vsi prosvetni delavci izenačeni. In v

praksi se ne bo več dogajalo, da bi učitelj-zučetnik imel večjo plačo od profesorja ali suplenta, čeprav vsi delajo na vasi.

V razpravi so mnogo govorili tudi o statusu inšpektorjev. Do sedanji predpisi prosvetnih delavcev ne izpodbujajo dovolj, da bi se potegovali za mesta inšpektorjev. Zato tem položajem čisto ogibljejo Ker pa je vloga inšpektorjev pri nas čedalje večja, ta kader pa še ni stalen, so na seji sklenili da bo inšpektor v prosvetni praksi zvanje. Funkcijska doklada ni izključena za tiste, ki opravljajo te po se za časno. Razen tega so sklenili omogočiti napredovanje tudi mojem strom, ki se ukvarjajo s praktičnim poukom. tako da jih bodo razvrščali do VIII skupine, kakor ostale prosvetne delavce.

Seja Izvršilnega sveta Hrvatske

Zagreb, 5. junija. Izvršilni svet sabora NR Hrvatske je na današnji seji sprejel več važnih sklepov. Med drugim je sprejel sklep o začasnih določitvah delovnega področja odborov in komisij Svetla, o načinu njihovega dela in organizaciji administracije Izvršilnega sveta Sabora. Pri tem so bili izpolnjeni oziroma formirani odbori Svetla. V odbor za notranje zadeve so prišli Ivan Kraja

čič, Zvonko Brkić, Nikola Sekulić, dr. Miloš Zanko in Nikola Račić v odbor za gospodarstvo Jakob Blažević, Anka Berus, Ivan Krajačić, Anton Biber, Zvonko Brkić, Marijan Četković, Franjo Gažli, Slavko Komar in Nikola Jurjević v odbor za prosveto, znanost in kulturo dr. Miloš Zanko, dr. N. Sekulić, M. Stilić, Božidar Maslarić in Anka Berus, v odbor za narodno zdravje in socialno politiko Marijan Četković, Dragutin Šalt, dr. Hinko Krizman, Vico Krstulović, Marijan Stilić in Kata Peinović, v odbor za proračunska vprašanja pa Anka Berus, Slavko Komar in Marijan Četković.

Ljubljancani!

Kakor smo vedno spremljali mladino, ko je odhajala na svojo delovno pot, tako se udeležimo njenega današnjega zbora ob 17. uri na Trgu revolucije

Izvršilni svet je sprejel uredbo o ustanovitvi uprave za vodno gospodarstvo in uprave za cestno. Razdelil je tudi investicijska sredstva, zbrana naknadno z varčevanjem. Zelenari v Sisku je bil odobren kredit 200 milijonov, podjetju lesne industrije »Sljeme« 40 milijonov, Zagrebški radijski postaji 8 milijonov, trikotarji v Senju 20 milijonov, apnenici »Ozalj« 10 milijonov, kopalnišču v Crikvenici pa 4 milijone. Na seji so obravnavali tudi vprašanje premogovnikov na Hrvaškem.

ZAVESA SE DVIGA

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

Rim, 5. junija. Še dva strela iz najtežjih topov in predvolilna bitka — nasprotniki že kažejo utrujenost — bo povsem utihnila. Če dan ali dva bodo prešle glasove, proglasili zmagovalce in poraženci se bodo umaknili s terena.

Tega malo čudnega predvolilnega miru v prestolnici niso skale niti demonstracije proti demokristjanom v Neaplju in bržčas ga ne bosta skalila niti nocojšnja volilna govora Togliattija in De Gasperiya na trgih glavnega mesta, saj je bitka že odločena, čeprav se ni znan njen izid. Na pravice najbrže ne bodo mnogo vplivali zadnji volilni govori, ki so bili dolgočasni kot monotoni polletni dež, kakor niso niti črnski plesi okrog neapeljske grmade, na kateri je gorela slika predsednika vlade, skalili njegovega miru, ko je še davil vladni tisk zadrževal, da je bil De Gasperi »toplo sprejet« v tej trdnjavi monarhistov in neofašistov, čeprav je pri tem pozabil omeniti točo kamenja, ranjene policijske agente in demonstracije. Dasi takšne volilne »malenkosti« niso posebnoma važne (pred dvema dnevo- ma so neofašisti v Neaplju po De Gasperijem govoru kame- njali policijo, razbili izložbe v glavni ulici, poškodovali vrsto avtomobilov, ranili precej agen- tov, obleganje uporne neofašis- tične četrti se je zavleklo pozno v noč, vendar si v Rimu davil ljudje niso bili na jasnem glede neapeljske »toplega sprejema« voditelju demokristjanov.

Premiki na volilni borzi

Na volilni borzi bolj kaže Nennijevim socializmom, Togliattijeva stranka pa je v zastoju, demokristjani malo pešajo, a monarhisti in neofašisti so le neznahtna postavka. Vedno več ljudi je prepričanih, da demokristjanom ne bo uspelo uresničiti svojega načrta, da bi skupno z manjšimi strankami in s centrom dosegli 50% + 1 glas in s tem neomejeno zavladali v zbornici. Računi pa kažejo, da demokristjani v senatu — v katerega bodo v nedeljo tudi volili — nikakor ne bodo v večini. Kontrolirati

Ali se bo ventil odprl?

»Volitve bodo odločile«, je dejal vodja neke stranke na konferenci s tujimi novinarji, »ali se bo položaj razvil ali pa bodo demokristjani še pet let neovirano vladali deželi.« Če se bo »položaj razvil«, bo tudi več priložnosti, da se ukine samovolja ene same stranke. Za to ima vsaka stranka in stranka svoje posebne kombinacije. Vsi iščejo vsaj malo prostora, da bi se vzpeli v sedlo, potem pa — ka- kor bo naneslo. Na konferencah v združenju tujih novinarjev smo srečali tajnike vseh važnejših strank. Govorili so Nenni in Go- nella, Saragat in Togliatti, pa liberalci in republikanci, monar- histi ter neofašisti — in vsi so najprej trdili, da so se upi nihovih strank v zmago povečali. Toda v bistvu gre le za to, ali bodo demokristjani ohranili

oblast ali pa jo bodo delili z drugimi Kandidatov je precej in tudi Nenniju ni zoprna misel na ministrski stolček. Nanj bi sedel pod določenimi pogoji celo Togliatti.

Zahodna Nemčija in Bermudi

Eisenhowerjeva zagotovila — Adenauerjevo in Ollenhauerjevo stališče v zunanjepolitičnem odboru Bundestaga

Bonn, 5. junija (AFP) — Namestnik ameriškega visokega komisarja v Zahodni Nemčiji Samuel Reber je izročil danes predsedniku zahodnonemške vlade Adenauerju sporočilo predsednika ZDA Eisenhowerja. Nemški državni sekretar za zunanje zadeve Hallstein je izjavil, da sporočilo obvešča kanclerja Adenauerja o tem, da zahodna sila ne bodo sprejele nobenega sklepa o Nemčiji na sestanku treh na Bermudskih otokih, ne da bi se po- prepj posvetovale z zahodnonemško vlado.

Danes je Adenauer razložil svoje nazore o razvoju zunanje- političnim odboru Bundestaga. Adenauer je za četvrtina pogajanja okupacijskih sil, toda samo pod pogojem, da bodo ta rodila stvarne sadove. Predsednik socialdemokratske stranke Erich Ollenhauer pa je na to pripomnil, da bo njegova parlamentarna skupina zahtevala razpravo o vseh teh vprašanjih

v parlamentu. Dejal je, da je vlada popolnoma nedejavna in da očitno podcenjuje možnost, da bi nemško vprašanje mogli rešiti s sporazumom med štirimi okupa- cijskimi silami. Vlada dr. Adenauerja hoče ovirati sklicanje konference štirih velesil. Kot po- goj za takšno konferenco zahteva dr. Adenauer zagotovilo, da bo konferenca uspešna, dalje je njegovemu treba najprej ratificirati pariške sporazume in zaklju- čiti pogajanja o evropski politič- ni skupnosti.

Ollenhauer je tudi izjavil, da bi po njegovem mnenju morali sklicati celo vrsto konferenc o nemškem vprašanju. Dokončno pa bi lahko rešili to vprašanje samo na mirovni konferenci. Ker pa bi lahko Nemčijo zastopali na njej samo splošnonemška vlada je treba izvesti svobodne volitve v obeh conah. Zato zahtevajo so- cialdemokrati pogajanja štirih okupacijskih sil, na katerih bi sklenili organizirati volitve, iz katerih bi izšla potem tudi sploš- nonemška vlada.

Na koncu je Ollenhauer pripomnil, da stališče Adenauerjeve vlade Nemčije ne krepki, marveč da pomeni popuščanje v nemški politiki, ki na jeb privede do sa- mostojnosti, zdinjanja in svo- bodne na miran način.

Imenovanje novega švicarskega poslanika

Beograd, 5. junija. — Pred- sednik FLRJ je dal pristanek za imenovanje novega švicarskega poslanika v Beogradu. Novi iz- redni poslanik in pooblaščen mi- nister Švice v Beogradu bo Jean Frederic Vagnier. Dosedanji švi- carski poslanik v Beogradu Ro- bert Kohli bo odpotoval iz Ju- goslavije v prvi polovici tega me- seca.

OF STO soglaša s stališčem FLRJ

Trst, 5. junija (Tanjug). — Na sestankih odborov Osvobodilne fronte slovenskega naroda za STO, ki so bili te dni v občinah Zgonik, Devin-Nabrežina in Repentabor, so soglasno pozdravili in odobrili stališče, ki ga je zavzela Jugosla- vija do tržaškega problema. Na vsakem sestanku so posebno na- glasili pomen, ki ga tržaški Slo- vencipripisujejo govoru maršala Tita v Slavnskemu Brodu in ju- goslovanskemu predlogu o kon- dominijumu za STO.

Na sestanku odbora za občino Devin-Nabrežina in Repentabor so posebno naglasili, da bi so- delovanje Jugoslavije v Upravi STO pomenilo zagotovilo za dejansko obrambo tržaškega ozemlja pred zahtevami italijanskih irede- ntistov.

Na sestanku odbora OF občine Zgonik so govorniki podčrtavali, da slovensko prebivalstvo odo- brava stališče maršala Tita, ki je dejal, da se tržaško vprašanje da rešiti v interesu vsega prebiva- lstva.

Ollenhauer je tudi izjavil, da bi po njegovem mnenju morali sklicati celo vrsto konferenc o nemškem vprašanju. Dokončno pa bi lahko rešili to vprašanje samo na mirovni konferenci. Ker pa bi lahko Nemčijo zastopali na njej samo splošnonemška vlada je treba izvesti svobodne volitve v obeh conah. Zato zahtevajo so- cialdemokrati pogajanja štirih okupacijskih sil, na katerih bi sklenili organizirati volitve, iz katerih bi izšla potem tudi sploš- nonemška vlada.

Na koncu je Ollenhauer pripomnil, da stališče Adenauerjeve vlade Nemčije ne krepki, marveč da pomeni popuščanje v nemški politiki, ki na jeb privede do sa- mostojnosti, zdinjanja in svo- bodne na miran način.

Ollenhauer je tudi izjavil, da bi po njegovem mnenju morali sklicati celo vrsto konferenc o nemškem vprašanju. Dokončno pa bi lahko rešili to vprašanje samo na mirovni konferenci. Ker pa bi lahko Nemčijo zastopali na njej samo splošnonemška vlada je treba izvesti svobodne volitve v obeh conah. Zato zahtevajo so- cialdemokrati pogajanja štirih okupacijskih sil, na katerih bi sklenili organizirati volitve, iz katerih bi izšla potem tudi sploš- nonemška vlada.

Na koncu je Ollenhauer pripomnil, da stališče Adenauerjeve vlade Nemčije ne krepki, marveč da pomeni popuščanje v nemški politiki, ki na jeb privede do sa- mostojnosti, zdinjanja in svo- bodne na miran način.

Ollenhauer je tudi izjavil, da bi po njegovem mnenju morali sklicati celo vrsto konferenc o nemškem vprašanju. Dokončno pa bi lahko rešili to vprašanje samo na mirovni konferenci. Ker pa bi lahko Nemčijo zastopali na njej samo splošnonemška vlada je treba izvesti svobodne volitve v obeh conah. Zato zahtevajo so- cialdemokrati pogajanja štirih okupacijskih sil, na katerih bi sklenili organizirati volitve, iz katerih bi izšla potem tudi sploš- nonemška vlada.

Imenovanje novega švicarskega poslanika

Beograd, 5. junija. — Pred- sednik FLRJ je dal pristanek za imenovanje novega švicarskega poslanika v Beogradu. Novi iz- redni poslanik in pooblaščen mi- nister Švice v Beogradu bo Jean Frederic Vagnier. Dosedanji švi- carski poslanik v Beogradu Ro- bert Kohli bo odpotoval iz Ju- goslavije v prvi polovici tega me- seca.

OF STO soglaša s stališčem FLRJ

Trst, 5. junija (Tanjug). — Na sestankih odborov Osvobodilne fronte slovenskega naroda za STO, ki so bili te dni v občinah Zgonik, Devin-Nabrežina in Repentabor, so soglasno pozdravili in odobrili stališče, ki ga je zavzela Jugosla- vija do tržaškega problema. Na vsakem sestanku so posebno na- glasili pomen, ki ga tržaški Slo- vencipripisujejo govoru maršala Tita v Slavnskemu Brodu in ju- goslovanskemu predlogu o kon- dominijumu za STO.

Na sestanku odbora za občino Devin-Nabrežina in Repentabor so posebno naglasili, da bi so- delovanje Jugoslavije v Upravi STO pomenilo zagotovilo za dejansko obrambo tržaškega ozemlja pred zahtevami italijanskih irede- ntistov.

Na sestanku odbora OF občine Zgonik so govorniki podčrtavali, da slovensko prebivalstvo odo- brava stališče maršala Tita, ki je dejal, da se tržaško vprašanje da rešiti v interesu vsega prebiva- lstva.

Ollenhauer je tudi izjavil, da bi po njegovem mnenju morali sklicati celo vrsto konferenc o nemškem vprašanju. Dokončno pa bi lahko rešili to vprašanje samo na mirovni konferenci. Ker pa bi lahko Nemčijo zastopali na njej samo splošnonemška vlada je treba izvesti svobodne volitve v obeh conah. Zato zahtevajo so- cialdemokrati pogajanja štirih okupacijskih sil, na katerih bi sklenili organizirati volitve, iz katerih bi izšla potem tudi sploš- nonemška vlada.

Na koncu je Ollenhauer pripomnil, da stališče Adenauerjeve vlade Nemčije ne krepki, marveč da pomeni popuščanje v nemški politiki, ki na jeb privede do sa- mostojnosti, zdinjanja in svo- bodne na miran način.

Ollenhauer je tudi izjavil, da bi po njegovem mnenju morali sklicati celo vrsto konferenc o nemškem vprašanju. Dokončno pa bi lahko rešili to vprašanje samo na mirovni konferenci. Ker pa bi lahko Nemčijo zastopali na njej samo splošnonemška vlada je treba izvesti svobodne volitve v obeh conah. Zato zahtevajo so- cialdemokrati pogajanja štirih okupacijskih sil, na katerih bi sklenili organizirati volitve, iz katerih bi izšla potem tudi sploš- nonemška vlada.

Na koncu je Ollenhauer pripomnil, da stališče Adenauerjeve vlade Nemčije ne krepki, marveč da pomeni popuščanje v nemški politiki, ki na jeb privede do sa- mostojnosti, zdinjanja in svo- bodne na miran način.

Ollenhauer je tudi izjavil, da bi po njegovem mnenju morali sklicati celo vrsto konferenc o nemškem vprašanju. Dokončno pa bi lahko rešili to vprašanje samo na mirovni konferenci. Ker pa bi lahko Nemčijo zastopali na njej samo splošnonemška vlada je treba izvesti svobodne volitve v obeh conah. Zato zahtevajo so- cialdemokrati pogajanja štirih okupacijskih sil, na katerih bi sklenili organizirati volitve, iz katerih bi izšla potem tudi sploš- nonemška vlada.

DANES PO SVETU V tretje na led

Tržaški tisk je te dni poročal o dekretu fašističnega režima iz leta 1940, s katerim so bila na Malem Krusu pri Trstu zasežena zemljišča vrste slovenskih kmetov iz Boljunca in Doline, da so na njih zgradili vojaške objekte — postojanke za protiletalsko topništvo. Sedaj so ta dekret v Rimu obnovili in ga objavili — v uradnem listu Angloameriške vo- jaške uprave v coni A »Svobod- nega« tržaškega ozemlja.

Ta ukrep je razumljivo ogor- čil prizadete tržaške okolice, ki so znova ob svoje pašnike, raz- buril slovenski in napredni itali- janski življenj v coni A dejansko pa sega njegov značaj dokaž čez območje lokalnih interesov in naziranj posameznikov in posa- meznih skupin. Zato je Sekretari- jat za zunanje zadeve FLRJ, ki je tako v obrambi mednarodnih pogodb kakor tudi neposredno prizadeta sprčo takega ukrepa, po jugoslovanskih diplomatskih zastopnikih v Washingtonu in Londonu izvršil ustno demaršo proti takšnemu kršenju mirovne pogodbe in vojaškemu vmešava- nju Rima v zadeve Tržaškega ozemlja.

Stvarno dekret ne pomeni le obujanja Mussolinijeve imperia- listične politike, politike proti Jugoslaviji — postojanke proti- letalskega topništva bi se znašle zdalek neposredno na meji cone B Tržaškega ozemlja — marveč cinično kršitev mirovne pogodbe, ki ne glede na poglavje o Trža- škem ozemlju, Italiji nalaga, da v globini 20 km poruši in opusti vse vojaške objekte. Tako se je

do leta 1948 tudi zgodilo povsod: v Piemontu, na Tirolskem in Furlaniji.

Mimo tega pa se je rimski de- kret na lepem pojavil na Trža- škem ozemlju v uradnem listu oblasti, ki vsaj v vojaškem in policijskem pogledu nima prav nobenega opravka z rimskimi mi- litaristi: ne po proslul tritran- ski notí iz leta 1948 za priključi- tev Tržaškega ozemlja k Italiji, ki je pripravila prav zahodnim silam odtlej že toliko preglavic, in še manj po lanskem london- skem sporazumu o sodelovanju Italije v civilni upravi cone A Tržaškega ozemlja, ko je bilo še posebej službeno naglašeno, da se italijanske kompetence ne na- našajo niti na policijo, kaj šele ni vojsko, ki sta ostali obe pod- rejeni izključno Angloameriški vojaški upravi. Se več, po mi- rovni pogodbi bi moral biti Trst splot do kraja demilitarizan.

Pri vsem tem je najhuje to, da je Angloameriška uprava do- pustila, da je bil tak nesmiseln in nedopusten dekret objavljen prav v njenem uradnem listu. Mar hočejo zdaj — v tretje — še tržaški generali na led rimskim listnikom, da bi jih z novim trža- škim volilnim golažem rešili njih domače volilne mizerije? Če stra- ši Picciardi od Rima do Gorice z »vojsko«, kakršne doslej Italija (niti Musosoliti s svojimi deset milijoni bajonetov) še ni imela, tedaj je tak volilni slogan res samo za domačo rabo, saj i Go- ričani i Tržačani in še bolje kdo drug predobro vedo, da bersa- lerski kurje perje še kranjski čedri ne more do živoga ag

KOREJA, BERMUDI, PARIZ, MOSKVA

Londonske skrbi po kronanju

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

London, 5. junija. — David Low se je včeraj v »Manchester Guardianu« vnovič pojavil z neko karikaturjo, katere smisel je na kratko tale: Britance se prebujajo po lepih sanjah. Idila kronanja se je razblinila, pred njim so osta- le vsakdanje skrbi. »Manchester Guardian« se je moral danes opravičevati in braniti Lowa pred napadi nekih puritancev, ki so se pod vplivom sanj o kronanju. Da pa ima Low prav je razvidno iz današnjega tiska, ki se je pre- bužil iz sanj, tako da zopet be- remo na prvih straneh pod veli- kimi naslovi:

»UPANJE ZA SKLENITEV PREMIRJA NA KOREJI NARASCA.«

»Mačka je še vedno v vreči.« Vsebinski odgovor severnokorejskega poveljstva še ni znana. Toda, kakor je slišati iz Washing- tona, bodo nasprotni predlogi sprejeti. Da so ti predlogi spre- jmljivi, je mogoče sklepati, ker poročja »Timesov« dopisnik iz Washingtona, da ni v njih ničesar,

Zaključek londonskih svečanosti

London, 5. junija. (r) Jutri se zaključijo svečanosti in sprejmi v zvezi s kronanjem kraljice Eli- zabete. Davi je kraljica sprejela zastopnike okrog 50 misij iz raz- nih držav, ki so se udeležile kro- nanja. Zvečer sta ministrski predsednik Churchill in njegova soproga priridela večerjo angleški kraljici, katere se je udeležilo okrog 250 gostov. Nato je bil v Buckinghamski palači za zaključek dvorni sprejem, na katerem je bilo 2000 ljudi.

kar bi se bistveno razlikovalo od zadnjih predlogov Združenega poveljstva, da pa severnokorejci že- le, naj bi premirje sklenili po nji- hovih predlogih. Po sredi je torej ugled. Zato je upravičen strah, da bo morda Združeno poveljstvo odgovorilo z novimi predlogi — spet zaradi ugleda (!) — tako, da bi se razgovori zavlekli. Toda Bri- tance se muči, da bi premirje podpisali do bermudskih konfe- renc, ali pa, da bi bilo do te konference vsaj jasno če bo pod- pisano.

Korejsko premirje bi bil edini učinkovit argument za Churchil- la, s katerim bi morda prepričal gospoda Eisenhowerja, da imajo razgovori s predstavniki Sovjet- ske zveze nek smisel. Potem, ko je Moskva zavrnila udeležbo na razgovorih o Avstriji, je bil tudi London zelo pesimističen, med drugim tudi zato, ker je potek po- gajanj v Pan Mun Jomu uničeval sleherno upanje o možnosti pre- mirja. Toda iskrice upanja je ven- dar ostala. Jeziki so se razvezali. Zato o bermudskem sestanku v Londonu vnovič govore kot o uvodu v četverne razgovore.

Ker francoska vladna kriza še vedno traja, so morali bermud- sko konferenco preložiti. To po- meni za London pridobitev časa, medtem pa se bosta general Nam II in general Harrison morda spoz- razumela v panmunjomskem šo- toru.

Churchillovo vztrajanje pri sestanku s sovjetskimi predstavi- kom ne pomeni, da goji veliko upanje, da bi ta sestanek prinesel senzacionalne rezultate. Poudar- jajo pa, da bi bil sestanek sam po sebi senzacionalen ne glede na to, kaj bi prinesel. Dokazal bi, da je mogoče sodelovanje na nor-

malnejši način: z neposrednimi razgovori. Če bi razen tega prišlo še do kakega sporazuma, čeprav v nekaterih manj važnih vpraša- njih, bi bila Churchillova teorija o možnosti postopnega reševanja svetovnih vprašanj potrjena.

KDO JE TRETJI CLOVEK

Samo dva sta znana: gospod Churchill in gospod Eisenhower. Na Bermudih bo tudi predsednik francoske vlade, ker jo bodo kon- cec koncev tako in tako sestavili, koliko časa pa bo ta vlada na krmilu, pa je drugo vprašanje. Znano je, da bo na bermudsko konferenco prišel tudi predsednik francoske vlade. Toda že sedaj se vsi, zlasti novinarji, ki jim je težko pisati »predstavnik Sovjet- ske zveze«, »clovek, ki bo zastop- al Rusijo« itd., vprašujejo, ne brez vzroka, kdo bo clovek iz Moskve, ki bo na morebitnem se- stanku zastopal Sovjetsko zvezo.

NEMCI ZELE BITI NAVZOCI

Polagoma, toda zanesljivo pridobiva Adenauerjeva Nemčija te- ren na mednarodnem področju. Sicer ne kot velešila ali kot po- membni činitelj, toda njena ne- uradna zahteva, da se udeležijo bermudskega sestanka niti ni pov- zročila presenečenja, čeprav je niso sprejeli navdušeno.

Ne moremo reči, da je London navdušen, da bi bili razen Fran- cozojev še Nemci kot opozovalci na tej konferenci. Toda nihče si ni upal izraziti svojega nezadovolj- stva. Če bi bila Nemčija navzoča, bi lahko tudi Moskva na morebit- nem sestanku predstavnikov Vz- hoda in Zahoda zahtevala navzoč- nost predstavnikov Vzhodne Nem- čije, da o Kitajcih sploh ne govi- rimo. Tako piše včerajšnji »Ti- mes«. Zato bi bilo po mnenju lista pametneje, kot je to že pred- lagal Churchill, da bi bilo na kon- ferenci čim manj udeležencev. Tak odgovor verjetno ne bo na- vdušil Adenauerjeve zahteve, pa čeprav bi bil še tako vljuden.

B. Pesté

OKROG KOREJSKIH RAZGOVOROV

ZDA odbile Sing Man Rijevo zahtevo o pogodbi za vzajemno varnost

Washington, 5. junija (Reuter) Funkcionarji ameriškega zuna- njega ministristva so sinoči zani- kali poročilo, da sta se Združeno poveljstvo in kitajsko-severnokorejska delegacija sporazumela o premirju in prenehanju sovra- žnosti na dan 20. junija. Niso pa povedali, kdaj bo sporazum o premirju podpisan. Iz Washing- tona poročajo, da sta se Združeno poveljstvo in kitajsko-severnokorejska delegacija zelo približala sporazumu o premirju. Optimizem med washingtonskimi funk- cionarji se je precej povečal in vsa znamenja kažejo, da je zad- nji kitajsko-severnokorejski od- govor mogoče imeti za dejanski sprejem zadnjih predlogov Zdu- ženega poveljstva.

Radjska postaja kitajskih čet je danes posvetila svojo oddajo vojakom Združenega poveljstva. Na bojiščih jih je pozivala, naj dajo orožje iz rok, ker bo čez nekaj dni sklenjeno premirje.

Razgovori o premirju se bodo nadaljevali. Poveljnik čet Zdu- ženih narodov Mark Clark je danes prispel v Seul na razgo- vore s predsednikom Singman Rijem o stališču Južne Koreje do razgovorov o premirju. Sestal se je tudi s poveljnikom ameriške VIII. armade generalom Max-

wellom Taylorjem in šefom dele- gacije Združenega poveljstva v Pan Mun Jomu generalom Harrisonom.

Južnokorejski zunanji mini- ster Pjong Jung je danes izjavil, da bo premirje na Koreji v krat- kem podpisano. Po njegovih be- sedah je sklenilo Združeno po- veljstvo Južno Korejo »prodajati,« namesto da bi doseglo »pravilno premirje.«

Predstavnik južnokorejske vla- de je danes izjavil, da je pred- sednik Eisenhower obljubil Sig- man Riju, da bodo ZDA še na- dalje vojaško in gospodarsko po- magale Južni Koreji in da se bodo še nadalje zanimale za nje- no obrambo pred morebitnim novim napadom po premirju. Predstavnik je dodal, da je Eisen-

hower zavrnil Sigman Rijevo za- htevo za sklenitev formalne po- godbe o vzajemni varnosti. Spro- čil je le, da bo ameriška vlada storila vse, kar je v njeni moči, da zagotovi mirno združitev obeh delov Koreje in umik kitajskih čet.

Kirkpatrick pri Adenauerju

Bonn, 5. junija (AFP) Britan- ski visoki komisar v Nemčiji Sir Ivone Kirkpatrick se je danes se- stal s kanclerjem Adenauerjem. Čeprav ni objavljeno, o čem sta se razgovarjala sidiijo bonnski politični krogi, da je Adenauer seznanil Kirkpatricka z nemškim stališčem o bližnji konferenci na Bermudih.

Z VSEH STRANI SVETA

ZDA
Gospodarska pomoč za bližnji vzhod in Indijo
Washington, 5. junija (Reuter). — Ravnatelj uprave za vzajemno var- nost Harold Stassen je sinoči zahteval od ameriškega Kongresa, naj takoj odobri gospodarsko pomoč državam Bližnjega vzhoda in Indiji. Ko je go- voril na sestanku zunanjepolitičnega odbora senata, je Stassen dejal: »Če ne bomo podprli gospodarstva teh držav, bomo izgubili denar, ki ga trošimo za vojaško pomoč, prav tako, kot bi bili »udi naši vojaški napori neučinkoviti, če ne bi imeli močnega gospodarstva.«

ITALIJA
Trčenje ladij v messinski ožini
Messina, 5. junija. (Reuter) Danes zjutraj je nastalo več velikih eksplo- zij na norveški ladiji za prevoz nafte »Perlesea«, ki je plula čez messinsko morško ožino. Po zadnjih poročilih je nastala na 9900-tonski norveški ladiji eksplo- zija, potem ko je trčila z ameriško tovornjo ladjo »Victory«. Obe ladiji sta bili hudo poškodovani vendar se ni nobena potopila. Cloveških žrtev ni bilo.

VELIKA BRITANIJA
Edena bodo operirali v ZDA
London, 5. jun. (AFP) — Britanski zunanji minister Anthony Eden je danes odpotoval iz Londona v ZDA. Edena bodo v Ameriki tretjič operirali na žel- nem mehuru.

FRANCIJA
Prepovedan list
Pariz, 5. jun. (AFP) — Francoski uradni list je objavil dekret prosvetnega ministristva o prepovedi nadaljnjega iz- hajanja posarskega lista »Freie Saar- press«. Razloga prepovedi niso sporočili.

TEXAS
Huda suša
Lareda, 5. junija. (UP) Okoli 350 tisoč prebivalcev Texasa v dolini re- ke Rio Grande, kjer zelo dobro uspe- vajo sadje in zelenjava trpi zaradi ve- likega pomanjkanja vode, ker se je reka Rio Grande privkral v svoji zgodovini popolnoma posušila. Ogro- ženo je kmetijstvo vsega tega območ- ja, ki je skoraj popolnoma odvisno od sistema umetnega namakanja. Nevarnost je tem večja, ker napovedu- jejo meteorologi, da tudi še junija ne bo dežja.

KUBA
Več tisoč ljudi zaradi poplav brez strehe
Great Falls, 5. junija. (UP) Po- plave, kakršnih tamkajšnje prebiva- lstvo ne pomeni, so na zahodnem delu Kube zahtevale najmanj 18 smrtnih žrtev, medtem ko je bilo 200 ljudi ranjenih. Poplave so najhuje prizadele kubanske pokrajino Matanzas, kjer je utonilo 12 ljudi. Brez strehe je osta- lo več tisoč prebivalcev.

ORAN
Francosko-ameriški pomorski manevri
Oran, 5. junija. (AFP) V zalivu pri Oranu so se danes začeli veliki pomorski manevri francosko-ameri- škega ladijevala v zahodnem Sredozem- lju. Pri manevrih bodo sodelovale tu- di izkrcevalne čete skupno s 70 rak-

tivnimi letali. Namen manevrov je ugotoviti, kakšne so možnosti za iz- krcanje čet na severno afriški obali.

MEHIKA
Sestanek Eisenhower - Cortines
Mexico, 5. junija. (AFP) Po gla- sovih, ki krožijo v Mehiki, se bo predsednik ZDA Eisenhower brkne sestati s predsednikom Mehike Adol- fom Ruizom Cortinesom. Te govorice so se razširile po daljšem obisku ki ga je imel ameriški veleposlanik v Mehiki Francis White pri mehiškem zunanjem ministru Luisu Padillu Ner- vu. V ameriškem veleposlanstvu so spriče teh govorice zelo rezervirani. Politični krogi mislijo, da bo sestan- ek, če bo do njega sploh prišlo, na ameriško-mehiški meji, ko bodo izro- čili svojemu namenu velik del ka- teratega dograditev je še skoraj kon- čana.

MAROKO
Pobuda Arabske lige
Kairo, 5. jun. (AFP) — Generalo tajništvo Arabske lige je danes sporočilo, da bodo vprašanje Maroka predložili političnemu odboru lige na njem pri- hodnjem zasedanju v Kairo. To je pred- lagal maroški nacionalist Alal el Fasi. Hkrati je generalno tajništvo Arab- ske lige sporočilo, da se arabske dele- gacije pri Združenih narodih še nadalje posvetujejo, da bi dobile podporo azijskih držav za predložitev maroškega vprašanja Generalni skupščini Združenih narodov.

MEHIKA
Sestanek Eisenhower - Cortines

Mexico, 5. junija. (AFP) Po gla- sovih, ki krožijo v Mehiki, se bo predsednik ZDA Eisenhower brkne sestati s predsednikom Mehike Adol- fom Ruizom Cortinesom. Te govorice so se razširile po daljšem obisku ki ga je imel ameriški veleposlanik v Mehiki Francis White pri mehiškem zunanjem ministru Luisu Padillu Ner- vu. V ameriškem veleposlanstvu so spriče teh govorice zelo rezervirani. Politični krogi mislijo, da bo sestan- ek, če bo do njega sploh prišlo, na ameriško-mehiški meji, ko bodo izro- čili svojemu namenu velik del ka- teratega dograditev je še skoraj kon- čana.

MAROKO
Pobuda Arabske lige
Kairo, 5. jun. (AFP) — Generalo tajništvo Arabske lige je danes sporočilo, da bodo vprašanje Maroka predložili političnemu odboru lige na njem pri- hodnjem zasedanju v Kairo. To je pred- lagal maroški nacionalist Alal el Fasi. Hkrati je generalno tajništvo Arab- ske lige sporočilo, da se arabske dele- gacije pri Združenih narodih še nadalje posvetujejo, da bi dobile podporo azijskih držav za predložitev maroškega vprašanja Generalni skupščini Združenih narodov.

Konferenca Britanske skupnosti

London, 5. junija (AFP) Danes je bila tretja seja konference predsednikov vlad iz kroga držav Britanske skupnosti. Predsedoval je predsednik britanske vlade Sir Winston Churchill.

Uradno poročilo o njej pravi, da so se predsedniki držav Britanske skupnosti seznanili z zad- njim razvojem pogajanj za pre- mirje na Koreji in na splošno razpravljali o vprašanjih Sred- njega Vzhoda. Prihodnja seja bo v ponedeljek.

Marin Studin razstavlja v Londonu

V k

IZ NAŠIH KRAJEV

Končno besedo naj imajo volivci

Na zadnji seji MOLO Domžale so med drugim obravnavali tudi predlog, oziroma zahtevo občinskega ljudskega odbora Radomlje, da bi priključili tovarno »Lek«, »Induplati«, tovarno papirja in drž. posestvo k njihovi občini. To utemeljujejo s tem, da ima njihova občina le 3205 prebivalcev, od katerih je 25% večjih in 30% malih kmetov, 40% proletarcev in 5% obrtnikov ter da ta struktura ni zdrava. Seveda bi ne bila, če bi bili vsi tisti, ki so zaposleni v tovarnah, oziroma so kjer koli v rednem delovnem razmerju, res tudi pravi proletari brez vsakršne zemlje ter bi jim bila njihova služba edini vir preživljanja.

Po združitvi občin je postalo področje sedanje radomeljske občine res nekakšen kmečki otok med izrazito industrijskimi občinami Domžale, Kamnik in Mengoš. Zato so odborniki pričeli

razmišljati, da bi bilo dobro imeti na svojem področju tudi nekaj več industrijskih podjetij, kot jih imajo danes. Na ustanavljanje novih podjetij niso pomislili. Pač pa so zaželeli priključiti k svoji občini vse tovarne, ki stoje slučajno prav na meji njihove katastrske občine.

V primeru tovarne »Induplati« je del skladišča in delavskih stanovanj celo na teritorij radomeljske občine, prav tako oba nova stanovanjska bloka tovarne papirja na Količevem. Tudi to naj bi bil važen argument, ki govori za priključitev. Radomeljani tudi očitajo članom bivšega okr. Ij. odbora v Kamniku, da so ob združitvi potegnili občinske meje po tovarniških dimnikih. Dejstvo je, da so sedanje občinske meje v soglasju z mejami katastralnih občin in da so bile poleg vasi Jarše in Količevu priključene k novi občini Dom-

žale tudi obe večji tovarni, ki sta zgrajeni v teh dveh krajih. Člani MOLO Domžale so skupno s predstavnikom OLO Ljubljana-kolica in z zastopnikom radomeljske občine o vsej zadevi obširno razpravljali ter končno zavzeli stališče, da bi bilo mogoče prepustiti tovarne in državno posestvo Radomelčanom le, če vzamejo razen tovarni tudi celotna področja vasi Jarše, Količev in Črnoloz. Turnišče. Tedaj pa sta objavila dva odbornika iz bivše občine Dob, da bo tudi njihov vaški odbor poslal Izvršnemu svetu LRS predlog, da se njihova prejšnja občina odcepi od Domžal z vso industrijo na Viru ter z vasi Krtina in Brezovica. Tu pa ni samo težnja pridobiti industrijo, ampak tudi, da bi se meje občine Dob krile z mejami fare Dob.

Na seji so se o vsem tem dobera porazgovorili ter sprejeli sklep, da je treba o priključitvi tovarni oziroma celih vasi govoriti še z ljudmi, ki bodo pri tem prizadeti. Zato bodo Jaršani in Količani na zborih volivcev povedali svoje. Delavci so predlagali, da bi bilo tudi v tovarnah potrebno na sestankih delavcev zvedeti, kako mislijo delovni kolektivi. K temu predlogu pa je pripomnil zastopnik Radomelčanov, da z delavci pač ne bi bilo treba razpravljati o tem, katera občina bo dobila njihovo tovarno (in s tem toliko in toliko milijonov letnih dohodkov). Seveda so se temu vsi navzoči smejali. Predvsem bo delavce zanimalo, kam grede in kako se uporabljajo fond, ki so jih oni ustvarili.

Obrtniki neredno plačujejo davke

Kmetje celjskega okraja bi morali za prvo in drugo akontacijo plačati skupaj 135.000.000 dinarjev davkov. Od tega je doslej vplačane nekaj nad 117 milijonov dinarjev, kar kaže, da se od kmetov v polni meri zavzdajo davčnih obveznosti do skupnosti. To pa ni primer pri obrtnikih celjskega okraja, katerim je bilo v obeh tromesečjih odmerjenih skupaj 8.000.000 dinarjev davkov. Iz statistike je razvidno, da ti obrtniki v tem času niso poravnali davčnih odmeril 50 odstotkov. Se vedno je 4.096.000 neporavnanih davkov. Obrtniki lahko računata na dohodke slehernih, kar kmet ne more, saj obrodi njegova zemlja le enkrat na leto. Zato je tem bolj nerazumljivo, zakaj prav obrtniki ne izpolnjujejo svojih obveznosti do skupnosti.

Skrb za vojne sirote v sezanskem okraju

Okrajni odbor Zveze borcev v Sezani je zbral podatke vojnih sirot po vseh občinah in pripravil temeljito analizo o vseh vojnih sirotah iz NOB do 20. leta starosti, da bi tako lažje reševal to še zmeraj pereče vprašanje.

Iz analize je razvidno, da je v okraju 475 vojnih sirot v starosti do 20 let. Že iz tega je razvidno, da imajo politične organizacije in organi naše ljudske oblasti veliko politično in moralno nalogo, zagotoviti tem mladim sirotam, katerih starši so žrtvovali življenje za našo osvoboditev, pošteno in varno bodočnost.

Najnunjeje je vprašanje otrok, starih od 12 do 16 let, ki jim je nujno potrebno zagotoviti dovoljno šolsko izobrazbo.

Niso redki primeri, da oskrbniki vojnih sirot izkoriščajo njihovo imovino in njih same za razna dela na kmetiji, ne skrbijo pa za njihovo vzgojo in bodočnost. Primeri se tudi, da lastna mati zanemarljivo otroke, posebno tam, kjer se je mati vdružil poročila in ima otroke v novem zakonu.

Komisija na okraju, ki proučuje to stanje, bo poskrbela, da bodo taki otroci — vojne sirote,

ki so doma življenjsko in moralno ogroženi, sprejeti še to leto v Mladinski dom v Dutovljah. Do sedaj je komisija ugotovila nad 20 takih primerov v okraju. Strojeno pa je že vse potrebno, da bodo vojne sirote imele prednost pri sprejemu vajencev v razne gospodarske organizacije, pri sprejemu v gimnazije, v dijaške domove itd. Trenutno se pristojni organi trudijo, da bi v tem poletju vse vojne sirote od 7. do 18. leta poslali v počitniške kolonije. Skupina 20 sirot bo šla na počitniško kolonijo v Avstrijo, druga skupina 10 pa v Crikvenico na Jadran. V tem poletju bodo tudi poskrbeli, da bo čimveč otrok, vojnih sirot, šlo v počitniško kolonijo v Banjole pri Pulju, kjer je rezerviranih 150 mest za mesec dni.

Razen tega pripravlja okrajni odbor ZB desetdnevno letovanje za vojne sirote, lahko v več izmenah bodisi ob morju ali v gorskih krajih. Stroške za prehrano bo nosila organizacija Zveze borcev.

Vendar ni dovolj, da se za to vprašanje zanimajo samo ZB-ini organi OLO; marsikaj bi lahko, rešile že občine same.

Danes se začne v Novem mestu prvi dolenski invalidski festival

Novo mesto, 6. junija. Mariborski invalidski festival, na katerem so se s svojimi uspehi postavili predvsem novomeški strelični invalidi, in nedavni III. kongres ZVVI sta vzpodbudila dolenski invalidski organizacije k še večji delavnosti. Mestni odbor ZVVI v Novem mestu je pred tedni začel z organizacijo prvega Dolenskega invalidskega festivala, ki se bo začel danes dopoldne v Novem mestu.

Dopoldne ob 10. uri bo sprejem gostov na železniški postaji, takoj nato pa se začne tekmovanje streliških skupin na vojaškem strelišču. Hkrati bodo pomerili svoje sile invalidi-kegljači pri Durnu, začel pa se bo tudi šahovski invalidski turnir. Povabljena so invalidske delegacije iz Maribora, Ljubljane in njene okolice, Kopra, Kočevja, Črnomlja in Krškega. Neop ob 20. uri bo v dvorani Doma JLA slavnostna akademija na kateri bo sodeloval orkester novomeške garnizije, invalidski pevski zbor iz Ljubljane, SKUD »Dusan Jerab« in mladinina gimnazija. Po akademiji bo v prostorih Doma JLA zabava.

Jutri, v nedeljo, bodo invalidi nadaljevali s streliškim in kegljskim tekmovanjem. Dopoldne ob 10. uri sprejema mestni odbor invalidov v prostorih hotela Knudija veselico s srečovanjem, za katerega so prispevala mnoga podjetja lepa darila. Osiš dobiček prireditve so namenili invalidi

vojnim strojam za kolonije in taborjenje.

Na prvem invalidskem festivalu, ki ga prirejajo dolenski invalidi, bodo organizacije ZVVI izmenjale izkušnje svojega dela ter se predstavile Novomeščanom in gostom kot organizatorji zanimivega fizikulturega, kulturnega in zabavnega sporeda.

V okviru prireditve Tedna matere in otroka je predavala v sredo zvečer specialistka za otroške bolezni dr. Suzana Furjan, v četrtek zvečer pa je gledališka skupina učiteljskega uprizorila v Domu ljudske prosvete Divjega moža. Včeraj zvečer je priredilo Društvo prijateljev mladine slavnostno akademijo, danes pa bo izlet osnovne šole in vrta v Smarješko toplice.

V eredo dopoldne je bila v telovadnici osnovne šole javna produkcija gojenec glasbene šole. Nastopilo je 21 učencev od klavirju, violini, čelu, rogu in trobenti, zaključil pa je pod taktirko ravnateljice šole Draža Sproca. Produkciji je prisostvovalo lepo število ljubiteljev glasbene umetnosti, neneč pa so pokazali precejšen napredek v vseh razredih.

Okrajni ljudski odbor je odredil strogo pasjo kontumacijo od 10.—15. junija. Konjači in veterinarski pomočniki bodo pokončali vse pse, ki jih bodo v tem času zalekli na cestah ali drugih odprtih prostorih. Lastniki psov naj zato takoj vpišejo živali v pasje registre in preskrbe pasje značke.

BOČ VABI izletnike in tabornike

Boč je prijetna izletniška točka. S 30 metrov visokega stolpa, ki stoji prav na vrhu, se žiri lep razgled daleč pečk Dravinjskega polja, na severu seže oko do Maribora, na vzhodni strani se odpošaje ob pogledu na Ptuj, na jugozahodu pa ob Celju. Ob popolnoma južnih dneh in če imate s seboj dober daljnogled, boste videli daleč v Avstrijo, do samega Gradca. Prav prijeten je pogled z Boča na valovito gozdno hrvaško gričevje, na položne Haloze in daljne Alpe.

Dohod na Boč je možen iz Poljčan.

Planinska postojanka na Boču

Proslava 50-letnice Muzejskega društva v Mariboru

V nedeljo, 7. junija dopoldne, bo v viteški dvorani mariborskega muzeja proslava 50-letnice mariborskega Zgodovinskega društva ter mariborske študijske knjižnice. Na proslavo so povabljeni znanstveniki iz vse države.

Selitveni dnevi na Ravnah

»Preseljevanje narodov«, pravijo ljudje zadnjim dnevom na Ravnah. Narodov sicer ne, družin pa. Trinšestdeset prošelj je v zadnjem času ugodno rešila krajevna stanovanjska komisija, ostalo pa jih je še kakih 140 nerešenih. Štirindvajset družin se vseljuje v lepe nove bloke na Čečevju, ostali pa v po teh družinah izpraznjene. Komisija je dolge mesece reševala predloge za nova stanovanja, člani so obiskali vse družine in se skušali prepričati, če so podatki v proš-

njah točni in kje je potreba najbolj pereča.

Seveda je ostalo še precej potrebnih prosilcev, ki bodo morali počakati še do oktobra, ko bodo urejeni spet novi bloki; nekateri pa bodo čakali še delj časa. Komisija je namreč imela težavno nalogo, vskladiti predvsem koristi Zelezarne, proizvajalce v podjetju, s potrebami prosilcev. Livarji so se na primer zdaj zavdali, da je zanje najbolj primeren čas, da si zdaj »pribrijo« lepa stanovanja, kajti druga podjetja širom Jugoslavije nudijo ravnanskim kvalificiranim livarjem vrsto ugodnosti, če menjajo delovno mesto in pridejo k njim. Livarna je pa srce Zelezarne in komisija se je morala ozirati predvsem na to. Seveda je slišati po mestu veliko kritike, češ da so dobili v tovarniških blokih stanovanja tudi ljudje, ki niso zaposleni v Zelezarni. Pri tem kritiki ne pomislijo, da je tudi ravnanski gimnazijski profesor upravičen na dostojno stanovanje, saj vzgaja cele stotine otrok delavcev iz tovarni, in da mestna občina Ravne sedaj še nima investicijskega fonda, s katerim bi gradila lastna stanovanja. Vedno več je za ljudi, ki bi radi gra-

dili lastne hišice in tovarna jim omogoča tudi potrebne kredite.

Ne bi hoteli trditi, da se ni zgodila kaka nepravilnost, ko pa bo ob prihodnjih odločbah gotovo popravljena, če bo dokazana. Preseljevanje je prineslo neko svežino v kraj — novi stanovalci so srečni, da bodo mogli zdravo zadihniti v svetlih, sončnih domovih.

Premalo članov SZDL v Šentvidu

V Šentvidu so že imeli občini zbor SZDL, ki je privabil veliko število članstva. V svojem poročilu je predsednik tov. Lojze Stular ugotovil, da je v organizaciji komaj nad 60% volivcev, kar je odločno premalo za Šentvid.

V zvezi z organizacijskimi vprašanji je tovariš predsednik poročal, da je v Šentvidu neprimerna organizacijska oblika na širokem terenu. Deloma je treba iskati vzroke neuspehov ravno v tem, da je bil teren prevelik, saj smo združili kar štiri bivše terene v enega. Sedaj smo spet reorganizirali obsežni okoliš v nove terene, in to teren

Toneta Čufarja«, ki obsega Trato, Pržanj, Podgoro in Poljane, dalje Šentvid z Malimi Vižmarji, Veliki Vižmarji in Brod pa tvori trita vsak svoj teren. S tem bodo imeli pregled nad delom in ljudje bodo lažje hodili na sestanke.

Po poročilu se je razvila sicer kratka, vendar koristna diskusija, ki je osvetlila nekatera važna vprašanja političnega dela na tem terenu v glavnem v zvezi z delom in stremljenjem našega občinskega ljudskega odbora. Na koncu so izvolili še trinajstčlanski terenski odbor SZDL in tričlanski nadzorni odbor in delegate za občinsko konferenco SZDL.

Sprejem pri predsedniku MOLO v Celju

Prosednik mestnega ljudskega odbora tov. Riko Jerman je v okviru Tedna matere in otroka sprejel 25 terenskih obiskovalcev v nagovoru, ki ga je imel, se je v imenu ljudske oblasti in Sveta za zdravstvo in socialno skrbstvo zahvalil za njihovo humano delo na področju socialnega skrbstva. Pozval jih je, naj bi tudi v bodoče opravičajo svoje poslanstvo v isto ljubeznivo kakor doslej. Potem je terenskim obiskovalcem razdelil denarna nagrada in jih povabil na zakusko, kjer se je dolgo pogovarjal z njimi.

Vsem sodelavcem

Vse naše sodelavce prosimo, da dvignejo honorar dva dni po objavi člankov v tajištvu urbeništvu »Ljudske pravice — Borba«, Kopitarjeva 6/III. Tistim, ki honorarja ne bodo osebno dvignili, bomo poslali honorar po pošti v začetku meseca za pretekli mesec.

Lani je opravil RK veliko delo

Oni dan je organizacija Rdečega križa v okraju Sezana na letni skupščini pregledala delo in ugotovila, da je bilo plodno. Med letom je RKS pripredil v okraju 76 zdravstveno-prosvetnih predavanj za odrasle in 166 predavanj za podmladek RK. Občinskimi organizacijam je bilo razdeljenih večje število raznih zdravstvenih knjig in brošur. V tednu RK so uredili v Sezani okensko razstavo, na terenu so pripravili 39 predavanj, združenih z zdravstvenimi filmi. Okrajni odbor je s sodelovanjem protiletalske zaščite organiziral 7 tečajev prve pomoči, ki jih je skupno obiskovalo 286 tečajnikov. V tednu RK je bilo odprtih tudi nekaj novih postaj prve pomoči. Že obstoječim postajam pa

so dali 20 nosil za ranjence in bolnike. Vse postaje pa so dobile torbice prve pomoči s popolno kolekcijo zdravil, obvez in drugih sredstev za prvo pomoč, kar je znašalo okrog 80.000 din.

Nedavno je bila v okraju ustanovljena protituberkulozna sekcija, v Sezani pa so dobili protituberkulozni dispanzer, kjer so rentgenološki pregledi brezplačni.

Organizacija RK je skupno s higiensko postajo Sezane pomagala Centralnemu higienskemu zavodu asanirati vas Velike Loče. Skrbeli so za socialno najbolj siške prebivalce in jim razdelili večjo količino oblačil. Razen tega so pomagali krajem, ki jih je lanska suša najbolj prizadela, tako da jim je prodala koruzo

za seme po polovični tržni ceni, z izkupičkom pa je poslala pet otrok v zdravilišče v Savudrijo.

Solskim otrokom je organizacija RK razdelila 140 darilnih paketov. Med največje uspehe si šteje organizacija zdravstveno-prosvetne tečaje za žensko vaško mladino, ki jih je bilo 20 in jih je obiskovalo 465 deklet.

V Kozjanah bo jutri velik partizanski tabor

Okrajni odbor Zveze borcev Sezana s sodelovanjem ZB v Kozjanah in Vremenu priredi v nedeljo 7. junija velik partizanski tabor v spomin desete obletnice velikih borb proti italijanskemu okupatorju v Kozjanah. Ob tej priložnosti bo odkrit padlim borcem 8. čete III. bataljona Južno primorskega odreda in padlim v NOB iz vasi Kozjane lep spomenik.

Vse brkinsko prebivalstvo v okraju Sezana kot Postojna se z velikim zanimanjem pripravljata na ta tabor. Iz Kozjan je za našo osvoboditev padlo 9 mladih ljudi, prav toliko pa jih je umrlo v nemških taboriščih.

V vasi so dvakrat požigali in jo popolnoma izropali. Kozjane kot tudi ostale brkinske vasi so bile stalno zatlačene in pravosti dom za naše zavezniško partizansko enoto že od leta 1941 dalje. To najboljše vodo preživel velj prvoborec kot Ervin Dolgan iz Hirske Bistrice, Zidar Jožef-Jadrnan, Dolgan Anton-Branko iz Topolca, bratje Maslo iz Ostrožnega Brda in še na stotine drugih borcev in aktivistov.

Partizanski tabor v Kozjanah bo priredil obisk naših borcev in aktivistov, ki so danes raztreseni po naši domovini. Obisk v Kozjanah bo razveseljivo srečanje z našimi vrtilmi Brkinel in prijeten spomin na veličastne dni narodno osvobodilne borbe. Z odkritjem spomenika pa se bomo spomnili vseh onih tovarišev padlih po brkinskih soteskah in gričih in številnih Brkincev, ki so danovali svoja življenja za svobodo Jugoslavije.

Vabimo vse borce in aktiviste in ostale prebivalstvo, da se te proslave polnoštevilno udeležijo. V. J.

Občinski ljudski odbor ni kontroliral uslužbencev

Med prebivalci vipavske občine se vedno bolj širijo glasovi, da delo občinskega ljudskega odbora oziroma njegovih uslužbencev ni v redu. V zvezi s tem se zelo pogosto omenja Pepca Bizjak, uslužbenka imenovanega občinskega odbora.

Pepca Bizjak je jeseni lanskega leta delila industrijske bone za vso občino. To razdeljevanje je upravljal zelo samovoljno, ker je bone nepravilno zadrževala in sama podpisovala predjem namesto prejemnikov. Zaradi nepravilnega zadrževanja in samovoljnega izplačevanja industrijskih bonov raznim vojaškim vojnini invalidom, vojnini vdovam in osebam ki prejemale socialno podporo, je prišlo v njeni pisarni velikokrat do zelo ostrih protestov, pri množičnih organizacijah pa so se vrstile pritožbe zoper delo in vedenje Pepce Bizjak.

Ko je v začetku maja letos Pepca Bizjak nastopila poročniški dopisni poslovnikomur prednja, ključne pisalne mize pa je odnesla s seboj. Ko so uslužbenec občinskega LO rabili nek spis, ki je bil zaklenjen v njeni pisarni mizi, so šli k njej na dom po ključne in v prisotnosti tajnika OLO odprli pisalno mizo, kjer so našli kupa neresenih vlog in večje število industrijskih bonov. Zanimivo bi bilo izvedeti, ali so najdeni boni Bizjakova je bone trošila v ve-

likli meri, tako da so se Vipavci čudili odkod ima toliko bonov.

V njeni pisarni mizi so našli nad 60 prigrisance za invalidske dodatke, nekatere že avgusta 1952. Prosilci so jo spraševali, kaj je s prošnjami. Bizjakova pa jih je tolažila, da morajo biti prošnje vsak čas rešene, pri tem pa »mudro« zamolčala, da se vrešujejo v predalu njene pisalne mize. Zadrževala je tudi nekaj invalidskih knjižic.

V predalu so našli tudi blok potrdil o plačnem prometnem davku za vino. Pred tem pa so uslužbenci, ki niso vedeli za blok, kmete terjali za davek, kar je seveda zbudilo precej nevolje in upravičenega godrnjanja.

Zelo podobno usodo kot so doživeli prošnje za invalidske dodatke, so doživela tudi prošnje za povračilo potnih stroškov ljudi, ki se hodijo pravit v protituberkulozni dispanzer v Ajdovščini.

Menimo, da so se opisane stvari lahko dogajale samo zato, ker občinski LO Vipava ni kontroliral svojih uslužbencev in ni upošteval predlogov in mnenj množičnih organizacij in ni na zborih volivcev poročal o dobi. Še več, da občinski ljudski odbor Vipava od decembra 1952, ko je bil izvoljen, pa do danes še ni akciral niti enega zbora volivcev. J. O.

Stane Keržič: Detalj spomenika

Padli borci zaslužijo, da se odkritja spomenika v čim večjem številu udeležimo in tako počastimo njihov spomin.

Velik uspeh centrov predvojaške vzgoje

Maribor, 5. junija. Te dni je pregledal centre predvojaške vzgoje v Mariboru načelnik uprave za predvojaško vzgojo v državnem tajištvu za narodno obrambo general-major Aleksa Dimnjevski. Pregledal je centre predvojaške vzgoje v Tovarni avtomobilov, tovarni Franc Leskošek, Mariborski tekstilni tovarni in Delavnici železniških vagonov Boris Kidrič. Po izjavi, ki jo je dal za tisk, tovariš Dimnjevski smatra, da so mariborski centri danes najzvoornije urejeni in da vzgajajo kvalitetne kadre.

KULTURNI OBZORNIK

Dva pomembna jubileja v Mariboru

Jutri, v nedeljo 7. junija bo v viteški dvorani mariborskega muzeja svečana proslava 50-letnice obstoja mariborskega Zgodovinskega društva...

23. maja 1903. leta je rojstni dan obeh važnih kulturnih institucij na nekdanjem področju Spodnje Stajerske...

Novo zgodovinsko društvo, ki se je ustanovilo na pobudo takratnega ravnatelja mariborskega učiteljskega prof. Henrika Schreinerja...

Potem ko je nabralo dovolj muzejskega gradiva (z izkopavanjem v Hajdini, pri Središču in Ptujju ter v Slovenskih goricah)...

Iz knjižnice Zgodovinskega društva je bila 23. dec. 1919. leta formirana Studijska knjižnica kot posebna ustanova...

prvem nadstropju bivšega kazinskega poslopja, kjer je ostala do 1951. leta. Uvidevni mariborski župan V. Grčar je poskrbel, da je mestna občina prevzela zanj vso materialno skrb...

Tretja naloga, vzpostaviti arhiv, se je izpolnila leta 1929, ko se je ustanovil oblastni arhiv. S tem je Zgodovinsko društvo doseglo večino tistega, kar si je na ustanovnem sestanku zamislilo...

Zgodovinsko društvo pa ni samo zbiralo gradiva, temveč so njegovi člani znanstvene izsledke tudi objavljali predvsem v svoji reviji 'Casopsis za zgodovino in narodopisje'...

Od 1930. leta je društvo začelo izdajati kot prilogo CZN še 'Arhiv za zgodovino in narodopisje'. Poleg revije pa je društvo oskrbevalo več samostojnih znanstvenih izdaj...

Zgodovinsko društvo pa je poleg navedenega opravljal še druga važna kulturna dela: odkrivalo je spominke plošče (Božidarju Raicu in Antonu Aškercu)...

vojvode. Takrat je bil prvič uprizorjen del Jurčič-Levstikove tragedije 'Tugomera, ki jo je oblastveni cenzor zaradi nevednosti prezrl (l. 1914)...

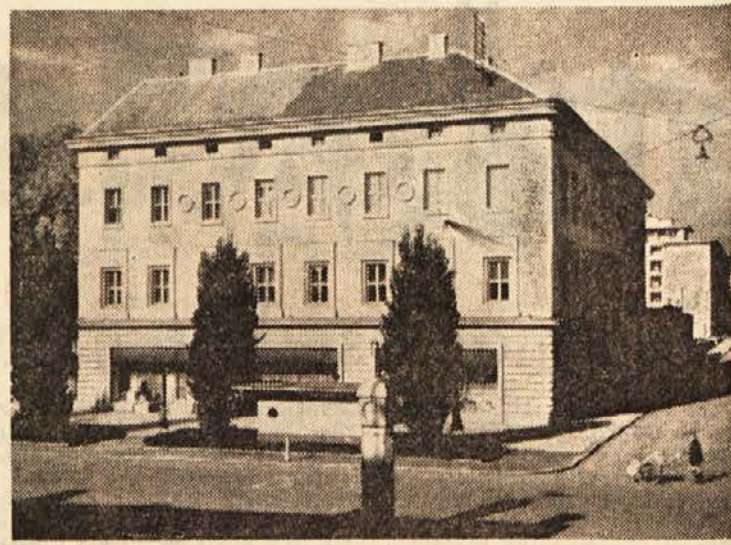
Za razvoj društva in ustanov, ki jih je društvo pravzaprav ustanovilo, imajo veliko zaslug razni kulturni delavci Maribora...

Med drugo svetovno vojno so, kakor tudi ostale slovenske ustanove v tem delu Slovenije, prenehale delovati tudi zgoraj omenjene...

veliko število slovenskih in drugih knjig, za vedno pa so bile izgubljene mnoge dragocene edicije...

Zgodovinsko društvo se je po letu 1945 znova obnovilo, vendar njegovo delovanje ni bilo toliko plodno kakor prejšnja leta...

Zgodovinsko društvo v Mariboru je z institucijami, ki jim je bilo mentor in iniciator, opravilo v tem, severnem delu Slovenije, veliko kulturno, narodnostno in politično delo...

Poslopje študijske knjižnice v Mariboru

RAZSTAVA AKADEMIJE za uporabno umetnost

Naj pri strojni proizvodnji še tako pozabimo na estetsko plat, je vendarle omenjena zaradi samega delovnega procesa...

kami in ko se viša kulturna raven, seveda nastajajo želje in potrebe po takih unikatih, ki so nastali svedno, zavestno in z umetniškimi navdihom...

HRVATSKO NARODNO GLEDALIŠČE v prihodnji sezoni

V tem ko novoizvoljeni operni svet pod predsedstvom Jakova Gotovca ne neprestano zaseda in vztrajno obravnava tekoča vprašanja...

Operni svet, ki je novoizvoljeni operni svet pod predsedstvom Tita Strojizija še sprejel okvirni načrt za delo v prihodnji sezoni...

gledališča, vendar drama Hrvatskega narodnega gledališča računa na eno njegovo režijo.

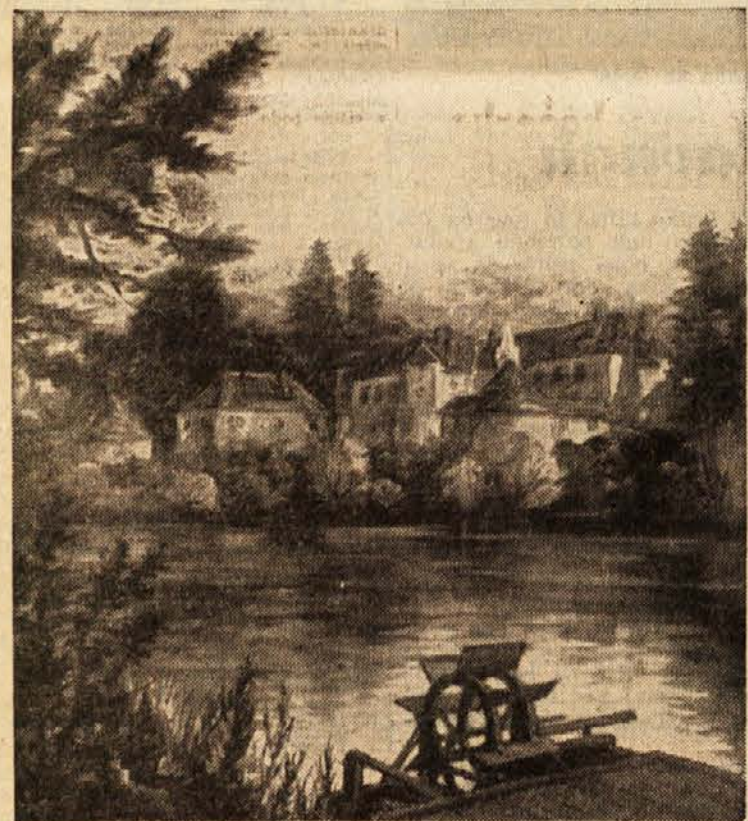
Ze v tem uradnem repertoarju so štiri domača dramska dela; eno novo in tri ponovljena. Ker bo izven uradnega repertoarja del ansambla vedno prost, bo mogoče v prostem času naštudirati še nekatere nove drame...

V prihodnji sezoni bodo abonmajske predstave samo v Velikem kazališču. Kakor kaže, bo imel abonma 19 predstav, in sicer pet opernih in pet dramskih...

Ob teh razgovorih o prihodnji sezoni so naprosili intendant Marijana Matkoviča, naj pove nekaj o načrtih gledališča po letošnji reorganizaciji.

'Dejstvo je, je nejal intendant, da Hrvatsko narodno gledališče nima več monopolističnega položaja. Kot edino zagrebško dramsko gledališče omogoča drami Hrvatskega narodnega gledališča, da bo skrbneje pripravila vsako delo in za repertoar izbrala tista dela, ki jih bo mogla dostojno uprizoriti...

Z RAZSTAVE V NARODNI GALERIJ

M. Gaspari: Grad Otočec nekdanj

Repertoar Drame za prihodnjo sezono je omejen na sedem premier in dve ponovitvi. Na repertoarju bodo obdržali 'Leda' Miroslava Krleža...

Novo sezono bodo začeli s premiero drame Josipa Kulundžića 'Človek je dober' in še z enim klasičnim delom, ki pa še ni določeno...

V prihodnji sezoni bodo uprizorili izmed domačih del tudi Ogrizovičev 'Hasan Aginice' v režiji Josipa Maričića...

Razen omenjenih del bodo v prihodnji sezoni ostala na repertoarju tudi Milana Begovića 'Brez tretjega' in 'Steklena menažerija' Tennessee Williamsa...

Opernega repertoarja še vedno niso dokončno sestavili. Vsekakor pa bodo med prvimi uprizorili opero Igorja Stravinskega 'Življenje razuzdane', ki jo bo dirigiral Milan Saks...

KRLEŽEVA PROSLAVA v ljubljanski Drami

Ljubljana, 5. jun. — Sinoči je Drama Slovenskega narodnega gledališča pridelila slavnostno predstavo v počastitev 60-letnice znanega hrvatskega pisatelja...

V polnem avditoriju je vladalo svečano razpoloženje. Na programu je bila Krleževa drama iz glembejskega cikla 'V agoniji', pred predstavo pa je imel dr. Kreft. Proslava so se udeležili tudi podpredsednik Izvršnega sveta Slovenije dr. Marijan Brečelj...

Tomšič, predsednik Akademikega sveta FLRJ Siniša Stanković, predsednik Srbske akademije dr. Aleksander Belić, generalni sekretar Slovenske akademije znanosti in umetnosti prof. Milko Kos ter drugi javni in kulturni delavci...

PHILIPPS OPPENHEIM 5 VELIKA PREVARA

'Prvo, kar si moram priskrbeti, je tuje ime,' je nadaljeval von Ragastein. 'Našel sem izhod. Privzamem ime tega Angleža. V Anglijo se vrnem kot Everard Dominey.'

'Dominey?' 'Da. Midva sva si zelo podobna, Domineyja pa že osem ali deset let ni srečal noben Anglež, ki ga je prej poznal. Če bi srečal kakega sošolca ali prijatelja iz collegea, ne bo mogel opaziti, da nisem Dominey. Razen tega sem bil v Domineyevi hiši. Poznam ljudi iz Domineyjeve bližnje okolice. Nocoj mi je več ur pripovedoval o sebi in povedal mi je marsikaj, kar mi bo koristilo.'

'Kako pa je z njegovimi najbližjimi sorodniki?' 'Ima samo bratrance.' 'Ali je oženjen?' Von Ragastein je umolknil in obrnil glavo. Globoko dihanje v kolibi je prenehalo. Vstal je, odšel vzmernjen po prstih proti vratom kolibe in pogledal svojega gosta, ki je še zmeraj ležal skrčen na postelji...

'To je njegova tragedija,' je rekel s še bolj pritajenim glasom. 'Oženjen je, toda njegova žena je blazna; zblaznela je zaradi živčnega pretresa, ki ga je on zakrivil. Mogla bi mi biti edina ovira, tako pa lahko računam, kakor da je sploh ni.'

'Krasen načrt imam, Schmidt! Velika in skrivnostna sila, ki čuva našo deželo in ki bo iz nje naredila vladarico sveta, je privedla tega človeka k nam. Moj položaj v Angliji bo edinstven. Kot sir Everard Dominey bom lahko prodrl v ožje kroge angleške družbe — morda celo v politično življenje dežele. Če je potrebno, bom moral ostati v Angliji tudi ko bo izbruhnila vojna.'

'Kaj pa, če bi se ta Dominey vrnil v Anglijo?' je pripomnil zdravnik.

Von Ragastein je obrnil glavo in mu pogledal naravnost v oči. 'Ne sme se vrniti,' je rekel. 'A, tako!' je zamrmral zdravnik.

Drugi dan proti večeru je Dominey v spremstvu dveh mož s puško na rami odjahal v grmovje po poti, po kateri je bil tudi prišel. Mali debeli zdravnik je stal, ga opazoval in mu mahal s klobukom, dokler ga ni izgubil izpred oči. Tedaj je poklical kurirja.

'Henrik, ga je vprašal, ali si prepričan, da bo gospod Anglež imel dovolj žganja?'

'Steklenice za vodo so napolnjene le z žganjem, gospod doktor,' je odgovoril kurir.

'Ali nosi s seboj tudi vodo ali sodavico?'

'Niti kaplje, gospod doktor.'

'Koliko hrane nosi?'

'Samo za en dan.'

'Ali je govedina slana?'

'Zelo slana, gospod doktor.'

'Kaj pa kompas?'

'Netočen za deset stopinj.'

'Ali so možje razumeli tvoja povelja?'

'Popolnoma so me razumeli, gospod doktor. Če Anglež ne bo pil, ga ponoči odpeljejo do ovinka Plave reke, kjer bo njegova eksceleuca utaborjena.'

Zdravnik je vzdihnil. V srcu ni bil slab človek.

'Mislim,' je zamrmral, 'da bo za Angleža bolje, če bo pil.'

Advokat John Lambert Mangan iz Lincoln Inna je buljil v vizitko, ki mu jo je pravkar izročil ves osupel mlad uslužbenc. Njegova osuplost se je kmalu pomešala s strahom.

'Pri bogu... poglejte tole, Harrison!' je vzkliknil in pomolil vizitko svojemu glavnemu pomočniku, ki je bil prišel v sobo, da bi se z njim posvetoval. 'Dominey... Everard Dominey... se je vrnil v Anglijo.'

Harrison se je ozrl na ozko vizitko in vzdihnil. 'Bojim se, da vam bo precej neprijeten klient, gospod,' je pripomnil.

Njegov gospodar je namrščil čelo.

'Seveda bo,' je pritrldil. 'Iz njegovega posestva ni moč iztisniti niti groša — vi to veste, Harrison. Zadnji polletni obroki, ki smo ga poslali v Afriko, smo izkupili za gradbeni les. Vražja strela, zakaj neki ni ostal tam, kjer je bil!'

Šport in telesna vzgoja

Šolski telovadni nastop ljubljanske mladine je pokazal lep in vztrajen napredek

Pred letom dni in še prej, ko je bil sprejet sklep, da bo letos v Ljubljani za 90-letnico prvega telovadnega društva velik šolski nastop, so bili učitelji in profesorji telovadbe pred dokaj težavno nalogo. Sestaviti je bilo treba tak program, ki bo verno prikazal delo v šolah z vsemi prvimi splošne telesne vzgoje, ki so določene za posamezne starostne dobe. Mnogi nastop šolske mladine je dokazal, da se je ta težnja skoraj v vseh točkah posrečila. Z nastopom je ljubljanska šolska mladina uspešno presegla svojo vrsto. Z njenim delom moramo biti vsi zadovoljni. Vsi nastopajoči so izvedli vaje pogumno, zanosno in strumno.

Svojo sproščeno igrano in zabavo želi navdušena priznanje. Za njimi so se zvrstile v dveh točkah pionirski osnovni šol, ki so v množični obliki pokazali, kakšna naj bo vaška igra mladine. Priveditlju, ki je bil zaradi tako množičnega nastopa pred težavno nalogo, so se vsi nastopi posrečili, za kar zaslužijo avtorji še posebno priznanje.

Z nastopom osnovnih šol so prišli na vrsto dijaki srednjih šol. Mnogi vadeči so se zgrinjale na zeleno telovadišče in težavno je bilo ugotoviti, katera vaja je bolj navdušila prisotne. Tako so napravile pionirke nepozaben vtis s svojimi malimi žogicami. Prav tako niso za-

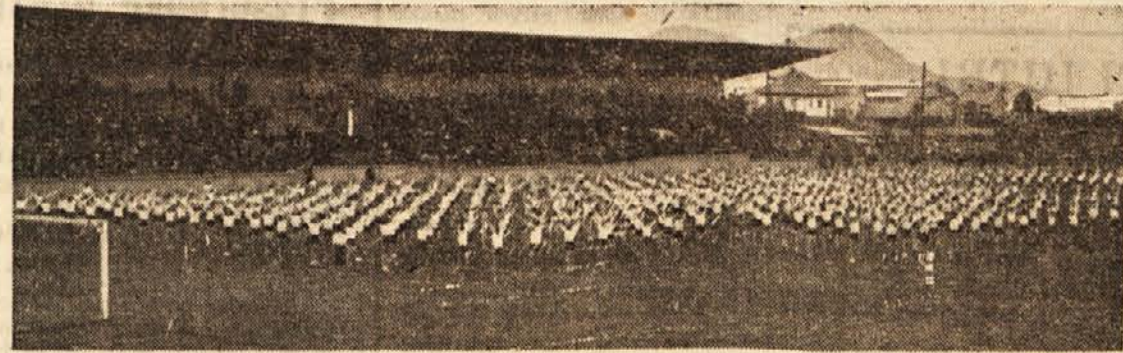
gledali na množice mladine, ki so se nehnevno zgrinjale na obsežno telovadišče. Neopazno bo nastop 1500 mladink, dijakinja ljubljanskih gimnazij. Prisrčno so izvedle od zvokih narodnih melodij svoj valček, ki je bil nedvomno najboljša točka nastopa. Svoj vrh in hkrati zaključek je dosegel nastop starejših mladincev, ki so pokazali skladne gimnastične vaje z mnogimi prvimi akrobatske.

Ob zaključku nastopa se viharno navdušenje kar ni moglo pomiriti. To pa je prepričljiv dokaz, da telesna vzgoja v naših šolah vztrajno napreduje in da se

V NEDELJO BO ODPRTA OB IZVIRU SOČE nova planinska postojanka

V Trenti imamo dve planinski postojanki: prijazen Zlatorog in gostoljubni Jalovec. Prvega okružuje PD Bovec, drugega pa PD Tolmin.

Pri izviru Soče pa so izletniki, planinci in alpinisti že dolgo pogrešali in potrebovali vsaj skromno gorsko okrepčevalnico. Veliko prihaja k izviru Soče ljudi, ki si tam zažele okrepčila. Podjetje PD Jesenice je zato zgradilo v letošnjem letu tik ob izviru Soče prijazno planinsko postojanko, ki bo odšel gostoljubno sprejemala vse obiskovalce. Postojanko bodo slovesno odprli v nedeljo, dne 7. junija. V postojanki bo lahko vsak dobil svežo pijačo in skromno okrepčilo za nadaljnjo pot. Prav tako bo v veliki meri preskrbljeno tudi za prenočevanje gorkov in izletnikov. Zgraditev te nove planinske postojanke v Trenti, tik pri izviru Soče, je vsakogar hvale vredna. Vsa pota iz Trente ali z Vrčiča do nove planinske postojanke so dobro in na novo markirana, tako da steje nihče ne more zgrešiti. Planinci z Jesenice so popravili in dobro zavarovali tudi sam pristop k izviru Soče. Postojanka bo v poletni sezoni stalno oskrbovana. Za to nedeljo vamimo na obiski Prireditelji in prijatelji naše seboj svoje najboljšije prijatelje, katerim hočete napraviti posebno veselje. Prijazna Trenta vedno bolj pridobiva na slovesu in veljavi. Obisk domačin in tujih izletnikov je v Trenti iz leta v leto večji. Ta dežela, ki je znana po svojih

1500 mladink izvaja »Valček«, ki bo ostal vsem gledalcem v trajnem spominu

ostali dečki v svoji sestavi s kolebnicami. Dijaki srednjih strokovnih šol so nastopili z igro s težkimi žogami, njihove sošolke pa so izvedle nekaj najbolj zna-

tudni mladina vse bolj zaveda velikega pomena telesnih vaj. Nastop je odlično uspel in bo gotovo vzpodbuda za še bolj resno in vztrajno delo v naših osnovnih in srednjih šolah.

MEDNARODNI ŠAHOVSKI DVOBOJ

Jugoslavija: Italija 14:6

Rezultat I. kola: 7,5:2,5, II. kola: 6,5:3,5

Bled, 4. junija. Ko je italijanska reprezentanca pred dvema letoma v Benetkah izgubila z našo državno reprezentanco 3:4,5, so Italijani objubil, da bodo dosegli boljši rezultat.

Rezultat I. kola pa je pokazal, da okrepjeno italijansko moštvo ne bo doseglo bistvenega zboljšanja v rezultatu. V I. kolu so zmagali Jugoslovani v razmerju 7,5:2,5.

Posamezne partije so potekale takole:

Dr. Trifunović: Szabados remi. Fuderer: dr. Paoliju remi. Pire: Porrecci 1:0. To je bila ena najlepših partij I. kola. Rabar: Giustolizi remi. Milič: Norela 1:0. Udovčić: Scacarelli 1:0. dr. Nedeljković: Nestler remi. Andrić: Primavero 1:0. Ing. Vidmar ml.: Staldi 1:0. Karaklačić: Cala remi.

V II. kolu sta igrali moštvi Italije in Jugoslavije v isti postavi kot večera.

Prvi je končal partijo Pire, ki je odlično izkoristil nekaj medlih potez Porreccie in z znano žrtvijo lovca na h7 postavil nasprotnika v 24 potezah pred neubranljivo mat. Nato sta sledila dva mitrojubna remija na prvih dveh deskah. Dr. Trifunović in Fuderer sta namreč že v zgodnji igri dala pristanek na ponudbo Szabadosa oziroma dr. Paolija za delitve točke.

Prvo zmago za italijansko moštvo si je priboril Norcia nad Miličem. Milič je kot bel v španski partiji osvobodil kmetu, pri tem pa je moral ostati brez partije.

Rabar je v komplicirani poziciji, v časovni stiski, s kvaliteto vedno pristal na remis, ki mu ga je ponudil Giustolizi.

Lepo zmago je zabeležil inž. Vidmar ml. v damskem gambitu proti Staldiju. Pozicijsko prednost iz otvoritve je polagoma stopnjeval do materialne premoči dveh kmetov. Takoj po časovni kontroli se je Staldi brezupni poziciji po čl. potezi podal.

Karaklačić je kot črni v Taraschevi varianti premagal Calaja.

Andrić je sprejel damski gambit v partiji s Primavero in prevzel te- žavno nalogo, da se ubrani nasprotnikovih napadov. To mu je po dobri igri uspelo in si je tako zabeležil v dvoboju svojo drugo zmago tako kot tudi Pire in inž. Vidmar.

Srečo Nedeljković je tudi dana zmagal. V končnici tekačev je s kmetom več v tehnično brezhibni igri remiziral materialno prednost.

Drugo zmago za Italijane je zabeležil Scacarelli. Ubrani se je podjetno igral Udovčića. Ta je postal nestrepen in forsiral zmago, kar pa je moral plačati s porazom.

Skupen rezultat v drugem kolu je 6,5:3,5.

Končni rezultat dvoboja: Zmagala je Jugoslavija z rezultatom 14:6.

Prireditve je bila po soglasnem priznanju gostov vzorno organizirana in so odnesli gostje iz Jugoslavije najlepše vtise. prof. L. Gabrovšek

Izenačenje v zadnjih minutah

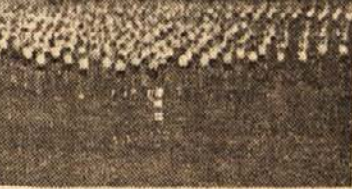
Tekma leta - Vsa Turčija je pričakovala zmago! - V našem moštvu je bila najboljša obramba - Vukas hudo poškodovan

Samo tri minute so se ločile turško reprezentanco od največje zmage v zgodovini turškega nogometa. Lahko rečemo, največje, ker jugoslovanski nogomet ni še nikoli užival v Turčiji tolikšnega ugleda kot danes. Turki so računali, da bi zmaga nad Jugoslavijo, posebno po uspehu proti Švici, prinesla še večji ugled.

Za Turke so bile usodne tiste tri minute pred koncem tekme, ko je dal Rajko Mitič gol in s tem delno zmanjšal njihovo veselje. Tisti trenutek je bila na stadionu popolna tišina.

S to tišino so Turki izgubili tudi veliko upanje. Po prihodu naših nogometašev so nastopili v Carigradu prvi vroči dnevi. Potres, ki so ga več po dvomesnem presledku spet čutili v mestu, ni bil nevaren, pa lahko rečemo, ne da bi pretiravali, da je bilo tisto, kar je pretreslo to mesto in preneslo vanje vroče vzdusje prav pričakovanje izida tekme med Jugoslavijo in Turčijo.

Na prenapoljenem stadionu z okrog 25.000 gledalci je bila huda na- petost, vzdusje kot da je nalektrono.

RAZVELJAVLJENI GOL

V 11. minuti so imeli naši prosti strel zaradi faula, približno 20 metrov od turških vrat. Medtem ko so se Turki pripravljali na živ zid, je Zebec ostro streljal — žoga je obšla v mreži. Sodnik pa je odločil ponovni strel. Gola ni priznal. Nismo mogli zvedeti, kaj je bil vzrok take odlo- čitvi.

Turki so bolj kombinirali, tako da naše moštvo in po razvoju igre bi so- dila, da je rezultat vendarle najpra- vidnejši. Naši predstavniki so bili mnogo boljši v prvem polčasu, Turki pa so bili v premoči posebno po iz- enačenju.

Posledič naš povemo, da so naši napadalci med igro štirikrat zadeli vratarja. Najboljša je bila obramba. Posebno so se izkazali Spajič, Boškov in Crnkovič. V napadu sta bila do- bra Mitič in Vukas, dokler ni bil po- škodovan. Zebec je bil brez posla, Milutinović pa slab.

V turški reprezentanci so najbolje igrali bramlec Basri, desni krilec Mu- stafa, desno krilo Fikret in leva zveza Burhan. Z. Pečar.

RAJKOV DA PRVI GOL

V 81. minuti je Boškov odvzel žo- go turškimi napadalcem in jo rahljo podal Crnkoviču, ki jo je takoj po- daljšal k Rajkovu. Ta je bil blizu srede igrišča, stekel z žogo proti голу. Udaril je z vso silo. Žoga se je znašla v levo vratu, vratar je bil brez moči. Naši so vodili 1:0.

V 15. minuti je Išan streljal faul. Podal je desnemu kričlu, ki je ostro

DANES V TIVOLIJU

VELIKA ATLETSKA PRIREDITEV

Razen najboljših jugoslovanskih atletinj nastopijo tudi nemške atletinje iz Münchena

Danes bo nastopila ob 17. uri na let- nem telovadišču ženska ekipa »Turner- schafte Jahn iz Münchena. V vrstah nem- skega moštva nastopi tudi državna re- prezentantka Pospiechova, ki preteče 80 metrov ovire v času 11,6 (jugoslovanski rekord v tej disciplini 12,0), 100 m v 12,8, v daljino pa skače 5,29 m. Nastopili bo sta tudi Haneškova (80 m ovire 12,4) in Riešterjeva (škok v daljino 5,34).

Da bi bilo tekmovanje čim zanimi-

vejšje, je prireditelj SD »Ored« povabil tudi nekatere najboljše jugoslovanske atletinje iz Beograda, Zagreba, Sarajeva in Celja. Opozoriti moramo zlasti na nastop državnihi rekorderk Marije Radosavlj- vić, Mire Tuče in Ivanke Knez. Ene najzanimivejših točk tekmovanja bo ne- dvomno tek na 800 m, kjer bodo tekmo- vale tri kandidatke za državno reprezen- tanco: Tuče, Šafer in Vera Blaž.

V vmesnih točkah bodo nastopili v nekaterih disciplinah najboljši slovenski atleti. Na 100 m bosta nastopila najhi- trejša Slovenca Langer in Kopše (oba Ključevci). Na 400 m se bodo pomerili Zupančič, Urbajs in Bardučki. V skoku v višino bodo nastopili Zgalin, Petrušič, Urbajs, v skoku v daljino pa Pokorn, Borštinar in Zagore. Vehovar in Glavač pa bosta tekmovala v skoku ob palici.

KONČANO JE EVROPSKO KOŠARKARSKO PRVENSTVO

Šesto mesto — velik uspeh jugoslovanske košarke

Jugoslavija: SZ 43:57 (24:34) — To je bila najlepša tekma prvenstva Junak dneva je bil Čurčić

Moskva, 5. junija. To je bila zad- nja tekma našega moštva, z njo pa se je končalo tudi 8. evropsko prven- stvo v košarki.

Po vzdušju pred tekmo bi lahko sodili, da je običnostvo, ki se je v rekordnem številu udeležilo zadnje tekme prvenstva, pričakovalo od svo- jega moštva, da bo tako rekoč po- hodilo jugoslovansko reprezentanco.

Naši igralci so se zavedali, da bo solidna, športna igra proti sovjetske- mu moštvu še bolj povzdignila njih- ove lepe uspehe na tem prvenstvu, zato so začeli tudi to tekmo v pri- zadevanju, doseči čim boljši rezultat. Od občinstva so pričakovali od svo- jeje tekme, da bo tako rekoč po- hodilo jugoslovansko reprezentanco.

Naša ekipa pa je zaigrala tako sijajno, tako požrtvovalno, da se je večkrat zgodil čudež — občinstvo je ploskalo našemu moštvu ter z življenj spremljalo neuspehe sovjetskih igral- cev, ki so si šele v zadnjih štirih ali petih minutah s skrajnimi napori najboljše petorice zagotovili zmago s 14 točkami razlike, kar je za jugo- slovansko reprezentanco na vsak na- čin časten rezultat.

Naši so igrali v sestavi: Gec I., Marjanovič 5., Demšar 6., Loc 4., Bla- škovič 10., Engler 2., Čurčić 15. Pre- cnej v našo škodo sta sodila Francoz

Bigault in Belgijec Van de Perren. Pred tekmo sta se moštvi pozdravili, kapetana Gec in Korikija pa sta iz- menjala darila. Sovjetski kapetan je izročil našemu velik šopek cvetja in fizikurno zastavo. Čestital je naše- mu moštvu k dosežanim uspehom na prvenstvu in mu želel v bodoče še lepših rezultatov.

NAJBOLJŠA IGRA NASEGA MOŠTVA NA PRVENSTVU

Naši so začeli v postavi Gec, Bla- škovič, Čurčić, Marjanovič in Dem- šar. Prvi so imeli žogo Sovjeti, ki so tudi prišli v vodstvo. Naše moštvo je brž zamenjalo Marjanoviča z Dem- šarjem, ker se ta ni znašel. Naši so igrali čedalje boljše. Conska obramba je bila trdna, do 15. minute prvega polčasa so imeli Sovjeti malenkostno prednost in se jim navzlic vsem na- porom ter podpori občinstva ni po- srečilo razbiti naše moštvo, ki se je borilo zares požrtvovalno. Zaradi iz- redne naglice in nekaj sodnikovih napak v našo škodo so vodili sovjet- ski igralci ob koncu polčasa z deset točkami razlike. Običnostvo in celo so- vjetski igralci so pričakovali, da bo naše moštvo v drugem polčasu popu- stilo in da bodo Sovjeti prepričljiveje zmagali. Toda že v začetku drugega polčasa so naši znova zaigrali odlič- no in zanesljivo. Posebno so se po- trudili v obrambi našega koša, borili

so se za vsako žogo. Nasprotnika sta bila še nadalje skoraj enakovredna, vse do 18. minute drugega polčasa je sovjetsko moštvo vodilo komaj z 7 ali 8 koši razlike. Pet minut pred kon- cem igre pa je nasprotnik začel tak- tično zadrževati žogo, očitno zadovo- ljen z rezultatom. Zaradi take igre je bilo občinstvo hudo nezadovoljno ter je svojim igralcem pogosto življo- galo.

V zadnjih minutah, ko so naši igrali »pressings«, so Rusi z natančni- mi meti zaradi osebnih napak zvišali rezultat, ki je vsekakor časten za na- še moštvo.

Po našem mnenju je dalo naše moštvo na tej tekmi morda najboljšo igro na vsem prvenstvu. Junak naše reprezentance in najboljši igralec na terenu je bil naš mladi Čurčić, ki je izredno učinkovito streljal in s pro- dori pod sovjetski koš vnašal zmedo v nasprotnikove vrste. Razen tega sta sijajno igrala Demšar in Blaškovič v drugem polčasu. A. NIKOLČIČ

ZAKLJUČNA LEŠTICA EVROPSKEGA PRVENSTVA

1. SZ	7	7	0	441	245	14
2. Madžarska	7	4	3	375	280	11
3. Francija	7	4	3	391	374	11
4. Češkoslovaška	7	4	3	387	332	11
5. Izrael	7	4	3	338	327	11
6. Jugoslavija	7	4	3	378	370	10
7. Italija	7	1	6	323	387	8
8. Egipt	7	0	7	0	140	0

SPORED TEKMOVANJA

Zenska — teki 60 m, 800 m, 80 m ovir, skok v višino, skok v daljino, met krogla, met diska

Moški — teki 100 m, 400 m, 1500 m, skok v višino, skok v daljino, skok ob palici, met kopja.

IZBIRNA TEKMOVANJA STRELCEV

Markovič dosegel rezultat svetovne vrednosti

Na tekmovanju za izbiro državne reprezentance so najboljši strelci iz vseh republik dosegli pet novih državnih rekordov. Najpomembnejši uspeh je dosegel Nemanja Markovič (Srbija) pri streljanju s precizno ma- iokalsbersko puško iz ležajoče polo- žaja. Dosegel je 398 krogov izmed 400 možnih, kar je rezultat svetovne vrednosti.

Ostali rekord: vojaška puška — Milenković Dragoljub (Srbija) 480 kro- gov. Stojce z vojaško puško — Milen- ković Dragoljub 158 krogov. Z voja- ške pištolo — Alavanja Pavle (Srbija) 483 krogov.

še zmeraj predstavljal družino, ki je bila že v več rodovih drago- cen vir dohodkov njegove advokatske pisarne. Pričakoval je, da bo zagledal degeneriranega, skrusenega človeka, na videz starej- šega, kakor je v resnici. Namesto tega pa je stopil v sobo in mu segel v roko eden najbolj čilnih ljudi, kar jih je kdaj prestopilo prag njegove ne posebno privlačne pisarne. Za hip je osuplo in molče buljil v svojega gosta. Tedaj je spoznal nekatere družinske poteze — lepo oblikovan nos, precej globoko udrte sive oči. Pre- senčenje mu je pomagalo, da je v svojo dobrodošlico vnesel malo resnične pristranosti.

»Dragi moj gospod Dominey,« je vzkliknil. »To je najbolj ne- pričakovano zadovoljstvo — najbolj nepričakovano! Toda kolikšna škoda, da smo prav pred nekaj dnevi po pošti poslali ček z rento. Neverjetno — oprostite mi, da vam to povem — neverjetno je, kako čili ste.«

»Dominey se je nasmehnil in sedel v naslonjač.

»Afrika je čudovita dežela, gospod Mangan,« je rekel s komaj zaznavnim pokroviteljskim glasom, ki je njegovega poslušalca po- peljal nazaj v dneve, ko je še živel oče njegovega sedanjega klienta.

»Afrika je — oprostite mi spet mojo opazko — storila iz vas, gospod Dominey, čudovite stvari. Hm... če se ne motim, se že enajst let nismo videli?«

»Everard Dominey je s koncem palice potrepljal konce svojih skrbno položenih črvjih čevljev.

»London sem zapustil,« je rekel tiho, obujajoč spomine, »aprila tisoč devet sto drugega leta. Da, enajst let, gospod Mangan. Čudno se mi zdi, da sem spet v Londonu; saj me menda razumete.«

»Mislim da bi to zadnjo denarno pošiljko, ki smo vam jo poslali, še lahko zadržali na pošti. Ne dvomim, da bi vam bilo prijetno dobiti nekaj gotovine,« je pripomnil z rahlim nasmehom.

»Hvala, mislim, da zdaj ničesar ne potrebujem,« se je gla- sil presenetljiv odgo- vor. »O denarnih za- devah bova govorila malo pozneje.«

Mangan se je ho- tel uštipniti, da bi videl, ali ne sanja. Ze iz šolskih let je poznal svojega seda- njevo klienta, ki ga je zelo pogosto obi- skoval, ni pa se mo- gel spomniti nobene- ga obiska pri katerem bi bilo vprašanje denarja odgodelo na tako brezbrizhen način.

»Pričakujem,« je pripomnil, v glavnem da bi nekaj rekel, »da se nameravate zdaj za nekaj časa nastaniti tu.«

»Z Afriko je končano, če ste na to mislili,« je odgovoril Do- miney resno. »Kar pa se tiče moje nastanitve tu, pa... to bo ne- koliko odvisno od tistega, kar mi boste povedali.«

Advokat je prikimal z glavo.

»Mislim,« je rekel, »da si vam zaradi tiste zadeve z Rogerom Untehankom ni treba beliti glave. Od dneva, ko ste zapustili An- glijo, nismo o njem ničesar slišeli.«

»Kaj njegovega... telesa niso našli?«

»O njem ni duha ne sluha.«

Nastala je kratka tišina. Advokat je ostro pogledal Domineyja. Dominey pa vprašujoče advokata.

»A moja žena?« je končno vprašal Dominey.

»Ce se ne motim, je njeno stanje nespremenjeno,« se je glasil nekoliko oprazen odgovor.

»Ce bodo razmere ugodne,« je nadaljeval Dominey po novem kratkem premolku, »mislim, da je zelo verjetno, da bom sklenil nastaniti se v Dominey Hallu.«

Advokatu je bilo videti na obrazu, da dvomi.

»Bojim se,« je rekel, »da boste zelo razočarani, ko boste videli stanje posestva, gospod Dominey. Kakor sem stalno ponavljal v pismih, ki vam sem jih pošiljal, višina rente po odbitku stroškov za vzdrževanje gospe Dominey nikoli ni dosegla višine obresti od hipoteke, tako da smo morali različno dopolnjevat in vam pošiljati denar iz dohodkov od sežnje lesa.«

»Skoda,« je odgovoril Dominey namrščenega čela. »Morda bi vas bil moral iz Afrike bolj obveščati o svojih denarnih razmerah. Mimogrede rečeno,« je pripomnil, »kdaj ste prejeli moje zadnje pismo?«

»Vaše zadnje pismo?« je ponovil Mangan. »Ze dobra štiri leta nisimo imeli zadovoljstva, da bi bili kaj slišali o vas, gospod Do- miney. Edino gotrdilo da ste dobivali naše denarne pošiljke, so nam bila neverjetno hitra obvestila Junzoafriške banke, da ste denar dvignili.«

DNEVNE NOVICE

Dr. Norman Sheppard iz univerze v Cambridgeu bo predaval kot gost ljubljanske Univerze v ponedeljek, 8. junija t. l. ob 18. uri v balkonski dvorani Univerze (Trg Revolucije 11), o »Novih pridobitvah infrardeče in ramanse spektroskopije«. Vabljeni vsi, ki jih zanima predavanje. — Rektorat Univerze.

Sprejemni izpiti za višje gimnazije bodo na gimnazijah v Ljubljani od 8. junija 1953 dalje. Samo na gimnaziji v Sentvidu bo sprejemni izpit od 10. junija in na Klasični gimnaziji od 11. junija dalje. — Podrobnosti so razvidne iz objav na šolskih oglasnih deskah. Vpisovanje v vse razrede ljubljanskih gimnazij bo 27. junija, le v I. razredi Klasične gimnazije 30. junija 1953. — Tajništvo sveta za prosveto in kulturo MLO Ljubljana.

VII. gimnazija Ljubljana-Trg revolucije priredi 6. 7. in 8. junija razstavno izložbo del in udel, ki so jih dijaki izdelali za razne predmete. Razstava bo odprta vsak dan od 8. do 12. ure in od 19. ure. — Vabljeni! Nudimo lep zasluzek. Iščemo raznašalca in kopiratorja za raznašanje in prodajo slov. izdaj »Borbe« za mesto Kranj in okolico. — Oglasite se v podružnici slov. Borbe, Kranj, Titov trg 22.

Obveščamo, da se podružnica »Ljudske pravice — Borbe« na Jesenicah nahaja v Titovem domu. Sprejema naročila novih naročnikov, plačila naročilne, odpovedi, spremembe naslovov ter vse vrste oglasov za naš list.

VREMENSKO POROČILO

hidrometeorološke službe LR Slovenije

Stanje dne 5. junija ob 17. uri: Kljub temu, da se med področjem visokega zračnega pritiska nad vzhodnim Atlantikom in vzhodno Evropo gradil čez Srednjo Evropo močan most visokega zračnega pritiska, se v Sredozemskem bazenu ustvarjajo depresijske jedra, katera bodo že jutri popoldne vplivala na značaj vremena v Sloveniji. Izredno topla zrak, ki pritiska iz Sredozemlja bo povzročil dvig temperature.

V Sloveniji je bilo danes dopolne menjajoče oblačno vreme. Najnižja temperatura je bila 9°C v Pančici in na Jezerakem. Najvišja včerajšnja temperatura je bila 19°C v Celju. Murski Soboti, Novem mestu in Postojni.

V Ljubljani je znašal danes zjutraj ob 7. uri zračni pritisk 737,3 mm, pritisk raste, temperatura 7,5°C, minimalna 5,5°C, relativna vlaga 99%, nebo popolnoma oblačno, vidljivost 2500 m.

Napoved za soboto dne 6. junija 1953: Pretežno lepo vreme z naraščajočo oblačnostjo v popoldanskih urah. Temperatura ponoči 6°C, podnevi 20°C. Prevladoval bo jugovzhodnik. V Primorju burja.

Po pooblastilu načelnika: (prof. Janko Pučnik)

Agilno kolporterje iščemo za prodajo našega lista v Mariboru. Zglašiti se je treba v ulici Heroja Tomšiča 5.

Podružnica »Ljudske pravice — Borbe« v Celju, Titov trg 3 sprejema nove naročnike, plačila naročilne, odpovedi, spremembe naslovov ter vse vrste oglasov.

Za prodajo našega lista v Ljubljani iščemo agilno kolporterje. Poizvedbe v upravi »Ljudske pravice — Borbe« Kopitarjeva 2.

Jutri popoldne vsi na Grad na veliko tombolo Esperantskega društva. Kompletna spalnica iz trdega lesa, nov pogrelni šivni stroj, dve dvokolesi, radioparat, pet električnih likalnikov in 745 praktičnih dobrihkov. Začetek ob 15. Oglejte si spalnico pri »LES« pri Tromostovju.

RAZGLAS
Radij rekonstrukcije republiške ceste II. reda št. 536 Trojane-Zagorje skozi Zagorje bo cesta zaprta na odseku Košenina-Grčar. Promet bo presmerjen na okrajno cesto in Presernovo cesto. Cesta bo zaprta za vsak promet v času od 6. junija 1953 do preklica. — Ljudski odbor mestne občine Zagorje ob Savi.

RAZPIS
Uprava Železniške industrijske šole Ljubljana - Šiška razpisuje sprejem novih učencev za izučitev sledečih strok: strojno ključavničarsko, strgarsko, kovaško, mizararsko, električarsko in elektromehaniško. POUK v šoli je teoretičen in praktičen ter traja tri leta. Za sprejem so potrebni sledeči pogoji:
1. da je državljan FLRJ,
2. da je telesno in duševno zdrav,
3. da je dovršil nižjo gimnazijo,
4. da ni starejši od 17 let in ne mlajši od 14 let,
5. da z uspehom dovrši sprejemni izpit.
Kandidati morajo predložiti upravi svojerodno pisano prošnjo, kolkovano s 30 din do 5. julija 1953. Prošnji je priložiti:
1. potrdilo o državljanstvu FLRJ,
2. rojstni list,
3. zadnje šolsko spričevalo,
4. potrdilo o premoženjskem stanju,
5. kratak življenjepis.
Prošnje brez zgoraj navedenih listin se ne bodo upoštevale. V prošnji je potrebno navesti točen naslov in zadnjo železniško postajo, ter poklic, za katerega se želi izučiti. Kandidat naj tudi navede, ali želi stati v internatu.

DANES IN JUTRI

GLEDALIŠČA
DRAMA
Sobota, 6. junija ob 15: Linhart: Matiček se ženi. Zaključena predstava za III. gimnazijo Ljubljana-Bežigrad. (Matiček — L. Rozman, Tonček — B. Miklavc.) — Ob 20: Shaw: Pygmalion. Abonma red B. (Higgins — St. Potokar)

Nedelja, 7. junija ob 16:30: Zvezdica zaspanka. Plesna pantomima po pravljici Frana Milčinskega. Privedev KUD France Prešeren, Trnovo. (Koreografirala Marta Remškarjeva.) — Ob 20: Shaw: Pygmalion. Izven in za podeželje. (Higgins — Stane Potokar)

OPERA
Sobota, 6. junija ob 20: Puccini: Madame Butterfly. Abonma red E. Nedelja, 7. junija ob 20: Verdi: Rigoletto. Izven in za podeželje. (Vlogi Gilde debutira Sonja Hocevarjeva.)

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pasaža
Sobota, 6. junija ob 20: Aristofanes: Lisistrata. Izven. Mladini ni primerno.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pasaža
Sobota, 6. junija ob 20: Javna produkcija Srednje baletne šole. Izven. (Cene od 50 din navzdol. Vstopnice pri operni blagajni.)

Nedelja, 7. junija ob 10:30: Koncert Zdrženja slepih. Ob 20: A. Rousin: Otroci prihajajo. Izven. Torek, 8. junija ob 20: Aristofanes: Lisistrata. Red Torex. Vstopnice so tudi v prodaji.
Sreda, 10. junija ob 20: C. A. Puget: Srečni dnevi. Izven. Zadnjič. Četrek, 11. junija ob 20: T. Williams: Steklena menažerija. Zaključena predstava za LMS.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana, Mestni dom
Sobota, 6. jun. ob 20: Hašek-Reitman: Dobri vojak Švejk. Nedelja, 7. jun. ob 20: Hašek-Reitman: Dobri vojak Švejk. Prihodnji teden pa bo premiera Nestrojeve speloigre »Ah ta ljube- vstopenice so v prodaji od petka dalje pri blagajni v Mestnem domu.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE
Marionete
Levstikov trg (Sentjakijski)
Sobota, 6. junija ob 15: Tauffer-Novy: »Moja in živali«. Zaključena predstava za gimnazijo Grosuplje. — Ob 19: Tauffer-Novy: »Moja in živali«. Izven.

Nedelja, 7. junija ob 11: Pengov-Simončić: »Zlata ribica«. Izven. — Ob 17: Pocić: »Carobne gosle«. Zaključena predstava za gimnazijo Tržič.

KINO

KINO »UNION«: Amer. film »Napolni čas«. — Tednik: Filmske novice št. 22. Predstave ob 16, 18.15 in 20.
KINO »KOMUNA«: Ital. film »Bagdadska roža«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20.
KINO »SLOGA«: Ital. film »Jutri bo prepozno«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20.

KINO »SOCA«: Amer. film »Napolni čas«. Tednik. Predstave ob 17, 19, in 21. — Predprodaja vstopnic v vseh štirih kinematografih od 10. do 11. ure ter od 15 dalje.
LEJNI KINO »TIVOLI«: Amer. film »Hrepeneca vdova«. Tednik. Predstava ob 20.15. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave.

LEJNI KINO »BEZIGRA«: Francoski film »Priznani«. Tednik. Predstava ob 20.30. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom.
KINO »TRIGLAV«: Amer. film »Napolni čas«. Tednik. — Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 17 ure dalje.

KINO »ŠIŠKA«: Nemški film »Katica«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 ure dalje.
CELJE »UNION«: Amer. film »Čez noč rojena«. —
CELJE »DOM«: Ital. film »Rigoletto«. BLED: Amer. film »Veliki valček«. KAMNIK: Franc. komedija »Mesečnik Bonifacije«.
ZADOBRAVA: Avstrijski film »Potepuhi«.

VEVČE: Amer. film »Hila na 92. cesti«. KOROSKA BELA: Angl. film »Hotel Sahara«. DOMZALE: Amer. barvna risanka »Bamby«. RADOVLJICA: Ital. film »Sanjala sem o rajju«.

KINO »RADIO« JESENICE
6. do 7. junija: Nemški film »Pot v Tiltit«.
8. junija: Nemški film, glasbena revija »Maja v tenčici«.
9. do 12. junija: Angleški vzgojni film »Skrivni rovi«.
13. do 14. junija: Nemški barvni film »Zemlja mojih sanj«.
15. do 17. junija: Francoski vohunski film »Prokleti«.
18. do 19. junija: Angleški barvni glasbeni film »Hoffmannove pripovedke«.

20. do 21. junija: Nemški film »Eva«. 22. junija: Angleški barvni film »Hoffmannove pripovedke«.
23. do 25. junija: Francoski kriminalni film »Panika«.
27. do 28. junija: Nemški film »La Paloma«.
29. do 30. junija: Avstrijski zabavni film »Eva podeduje raj«.

LEJNI KINO »SVOBODA« JESENICE
4. do 8. junija: Nemška glasbena revija »Maja v tenčici«.
9. do 12. junija: Francoski film »Klošarnice«.
13. do 17. junija: Francoski vzgojni film »Prokleti«.
18. do 22. junija: Angleški barvni glasbeni film »Hoffmannove pripovedke«.

23. do 26. junija: Ameriški barvni film »Pestunja«.
27. do 30. junija: Avstrijski zabavni film »Eva podeduje raj«.

KINO JAVORNIK KOROSKA BELA
4. do 7. junija: Angleški film »Hotel Sahara«.
12. do 14. junija: Ameriški film »Glas v viharju«.
19. do 21. junija: Francoski film »Tone in Tončka«.
26. do 28. junija: Francoski film »Odsel brez naslova«.

KINO »PLAVŽ« JESENICE
4. do 7. junija: Angleški film »Mandy«. 8. do 10. junija: Franc. film »Slavski v kletki«.
11. do 12. junija: Avstrijski film »Dolga pot«.
13. do 16. junija: Ameriški barvni film »Plamen in puščica«.
17. do 18. junija: Franc. film »Idol«.
19. do 22. junija: Ameriški film »Wingshooter«.
23. do 24. junija: Ameriški film »Sedmi križ«.
25. do 26. junija: Nemški film »Katica«.
27. do 30. junija: Angleški film »Pekel je razpodan«.

MARIBORSKE VESTI
GLEDALIŠČE
Sobota, 6. junija ob 15: Dvojak: »Rusalka«. Red LMS-3.

KINO
PARTIZAN: Ameriški film »Pohod v džungli«.
UDARNIK: Ameriški film »Rebecca«. POBREŽJE: Angleški film »Pot k uspehu«.
STUDENCI: Mehški film »Le Malquerida«.

DEZURNA LEKARNA
Lekarna »Studentca, Gorkega ul. 18.

Ljubljančani pozor!
Prostovoljno gasilsko društvo Tovarne celuloze Gorčane priredi v nedeljo, dne 7. junija 1953 celodnevno gasilsko prireditev na Ladij pri Medvodah. Popoldne spored tekmovalni popoldne ob 14. razvite društvenega prapora.

Po svečanosti velika
GASILSKA VESELICA
z bogatim srečolovom. — Napravite kratak izlet in obiščite nas. Vljudno vabljeni!

Javna prodaja AVTOMOBILOV
CARINARNICA V BEOGRADU Karadžićeva br. 43
Dne 17. junija 1953 ob osmih bodo na javni dražbi prodani potniški avtomobili naslednjih znamk:

»HANZA« model 1500/950 — izključna cena 3.000.000 din,
»WAUXALL« model 1950/1951 — izključna cena 3.200.000 din,
»MORIS« — izključna cena 2.000.000 din.

Avtomobili so v brezhibnem stanju in so na ogled pri navedeni carinarnici dne 13. in 14. VI. 1953 od 9. do 12. ure, kakor tudi na dan dražbe.
Stev. 10344
Uprava carin FLRJ 1738 1-1

RADIO

RADIO MARIBOR
Sobota, 6. junija: 12.00—16.00 Prenos Radia Ljubljana — 18.00—19.30 Zavrtimo se — 19.30—19.40 Poslušajte domača poročila — 19.40—17.00 Zabavna glasba, vmes objave in oglasi — 17.00—22.30 Prenos sporeda Radia Ljubljana — 22.30—23.00 Pol ure zabavne glasbe — 23.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana.

RADIO JUGOSLOVANSKE CONE STO V KOPRU
Sobota, 6. junija: 11.30 iz opere v operi — 13.45 Laska glasba in objave — 14.30 Zvilenje in tehnika — 14.45 »Kukavca poje« — pomladanske pesmi poje tržaški komorni zbor — 17.30 Promadani koncert — 18.15 45 minut lahkih melodij — 20.00 30 minut komorne glasbe — 21.00 Z mikrofonom po Primorski: Portorož na lepi istrski obali — 22.00 Vesela sobota v zabavi in glasbi.

DROBNI OGLASI
KOMPRESOR na amonijak s 6000 kalorijami kupi »Fotokemika«, Zagreb, Maksimir, telefon 35-691.

Nesreča ne počiva

Gospodinja Dragica Zmrzla z Domo-branske ceste 22 je v gostilni nekdo pahnil da je padla in se hudo ranila po glavi.

Ko je hči Jelena Tončka Tolmin, Hruševska cesta 3, šla po cesti, je tako nerodno padla da si je zlomila levo roko.

SPET NESREČA Z BOMBO
Dvanajstletni sin avtomobila Anton Paternost z Zaloške ceste 159 je stikal za starin železom. Našel je naboj pištole, ki mu je eksplodiral v roki ter mu poškodoval zapetje.

Podobna nesreča je doletela tudi osemletnega sina delovodje Jolita Peterka iz Vač pri Litiji 19. Eksplozirala mu je bomba in mu poškodovala obe roki. Nesrečni ima tudi hude notranje poškodbe.

Nerodno je padla dijalkinja Coets Kos. Spriče pri Kamniku Zolmila si je levo nogo.

Malega kmeta Franca Ferdinca, Litijska cesta 17, je udaril kolj in levo nogo in mu jo hudo poškodoval.

Knjižni program Prešernove družbe za leto 1954

Vsi člani Prešernove družbe bodo prejeli najkasneje do 1. decembra 1953 naslednjih pet knjig:

1. KOLEDAR ZA LETO 1954.
2. Ciril Kosmač: POMLADNI DAN — povest.
3. Ivan Ribič: STOPINJE V SNegu in ZGODBA O ZAKLADU — povesti.
4. Ivo Zorman: IZ OBROČA — mladinska povest.
5. SKRIVNOSTI ATOMA — poljudnoznanstveno delo.

Koledar bo obsegal 160 strani velikega formata. Tiskan bo na boljšem papirju. Koledarski del bo dvobarven in pripravila opremo zanj Slavko Pengov Poleg tega bo imel 16 strani ilustracij v bakrotisku ter vrsto krajših literarnih, poljudnoznanstvenih in drugih prispevkov Tako bo predstavljaval pravo revijo, po kateri bo vsakdo vedno rad segal.

Poves Cirila Kosmača »Pomladni dan« je že dosegla popoln uspeh in bo zadovoljila tako preproste kakor tudi zahtevnega čitatelja. Avtor pa je delo predelal in razširil. Knjiga bo obsegala okoli 180 strani navadnega knjižnega formata.

Povest Ivana Ribiča »Stopinje v snegu« je ena naših najbolj originalnih povesti o dobi, ko je slovenskemu ljudstvu za biti ali ne biti. Poleg te povesti bo v knjigi prvič objavljena tudi povest »Zgodba o zakladu«. Knjiga bo obsegala okoli 200 strani normalnega obsega.

Mladinska povest Iva Zorman »Iz obroča« je zelo napeta zgodba o tem, kako so naši otroci posegli v narodno-osvobodilno borbo. Mladina bo z navdušenjem segla po njej, s prav takim zanimanjem pa jo bodo brali tudi starejši ljudje.

V knjigi »Skrivnosti atoma« bodo pri nas prvič objavljeni na poljuden način vsi izsledki, ki so v zvezi z atomsko energijo v dobrobit človeštva.

Poverjeniki Prešernove družbe in vse knjigarne bodo sprejemale člane predvidoma še do 1. avgusta t. l. Članarina 240 dinarjev lahko člani plačujejo tudi v obrokih in mora biti plačana najkasneje do 1. novembra 1953.

PREŠERNOVA DRUŽBA

V kratkem izide v založbi »Prosvete« ZGODOVINA NARODOV JUGOSLAVIJE I

ki jo je s sodelovanjem 34 naših zgodovinarjev pripravila posebna komisija (sestavljena iz 12 članov iz vseh naših republik). Končna redakcija knjige je zaupana dr. B. Grafenauerju, D. Peroviču in dr. J. Šidaku.

V tej prvi knjigi je obdelana doba razpadanja suženjskih odnosov in nastanka razredne družbe, kakor tudi doba zgodnjega in razvitega fevdalizma (od VI. do začetka XVI. stoletja). Poleg tega vsebuje prva knjiga tudi kratak pregled pradžbe in suženjoposestiškega družbenega reda na ozemlju naše države.

V tej zgodovini so iz temeljev revidirana idealistična in šovinistična pojmovanja, ki jih je v naši historiografiji na pretek, posebno po letu 1930 (troimanski narod, zanikanje obstoja makedonskega in črnogorskega naroda itd.). Posebna pozornost je posvečena ekonomiji in kulturi. Izpolnjene so številne praznine v naši historiografiji (makedonski narod je na primer dobil s to knjigo svojo prvo, znanstveno obdelano zgodovino).

Pri pisanju zgodovine so sodelovali:
Babić Ante (Sarajevo) Babić Vladimir (Zagreb) Božić dr. Ivan (Beograd) Vučo dr. Nikola (Beograd) Garašanin dr. Milutin (Beograd) Gestrin Ferdo (Ljubljana) Grafenauer dr. Bogo (Ljubljana) Dinč dr. Mihajlo (Beograd) Janković dr. Dragoslav (Beograd)

Novak dr. Grga (Zagreb) Ostrogorski dr. Georgije (Beograd) Pavlović dr. Dragoljub (Beograd) Perović Dušan (Beograd) Perć Aleksander (Reka) Polenković Haralampije (Skoplje)

Prelog dr. Milan (Zagreb) Radojičić dr. Svetozar (Beograd) Rojnica Matko (Zagreb) Sindić dr. Ilija (Beograd) Skok dr. Peter (Zagreb) Stele dr. Franc (Ljubljana) Taškovski Dragan (Skoplje) Tomoski Tomo (Skoplje) Zwitter dr. Fran (Ljubljana) Šidak dr. Jaroslav (Zagreb)

Knjiga v cirilici bo imela poleg številnih ilustracij izven besedila 952 strani (formata 15 x 22) in posebej 24 zemljevidov in bo vezana v celo platno z zaščitnim omotom.
Cena v prednaročilu znaša 900 din, knjigarniška cena pa bo 1200 din.

Naročniki lahko znesek 900 din plačajo v treh obrokih, od katerih je treba prvega poravnati do 25. junija, drugega do 25. julija in tretjega do 25. avgusta 1953.
Redni plačniki bodo knjigo dobili na stroške založnika pred vplačilom zadnjega obroka.

Pri zbiranju prednaročil so akviziterji izključeni. Knjigarne, ki žele sodelovati pri zbiranju naročnikov, naj takoj pišejo »Prosveti« zaradi potrebnih navodil.
Naročila in ostalo pošto pošiljajte na »Prosveto«, Beograd, Dobročina 39, poštni predal 355, vplačila pa na račun 101-T-134 z oznako »Za istoriju naroda Jugoslavije«.

OPOMBA:
Vse dosedanje izdaje »Prosvete« se lahko dobe tudi na obroke. Kataloge in navodila zahtevajte: Otplatno odeljenje »Prosvete«, Beograd, poštni predal 555.
Iščemo akviziterje iz vseh krajev za prodajo knjig na obroke.
1752 1-1

TITOVİ ZAVODI
LITOSTROJ
LJUBLJANA

Izdelujemo standardne **MALE FRANCIS TURBINE**

za odprti jašek z vodoravno gredjo za pogon:
hidroelektraren milnov žag obrinil delavnic

Regulacija ročna ali avtomatska. Cene nizke. Kratak rok dobave! Zahtevajte ponudbe!

Količina vode v litrih na sekundo

Padec vode v metrih

VSEM PREMOGOVNIKOM
GLAVNA DIREKCIJA JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNIC
BO DO 15. JUNIJA 1953

sprejemala pismene ponudbe za dobavo premoaga v III. četrtletju 1953. leta. V ponudbi je treba navesti asortiment, količino, ceno franko vagon nakladalna postaja JZ, odstotek pepela, vlage, žvepla in zgorljivih snovi, spodnje kalorije in faktor.

Pri rudnikih, ki imajo več obratov ali jam, je treba v ponudbi navesti zahtevane elemente za vse obrate in jame.

Pogajanja o poslanih ponudbah bodo v Glavni direkciji Jugoslovanskih železnic OMTS — Beograd, Nemanjina št. 6, soba 593, od 18. do 22. junija.